

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 326

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 25 aprilie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 871 din 18 decembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „conflicte de muncă și asigurări sociale” cuprinsă în teza întâi, precum și teza a doua a art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă	2–4
Decizia nr. 85 din 13 februarie 2019 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. (1), (6) și (7), art. 19 alin. (1), art. 35 alin. (1) și art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților	5–17
Decizia nr. 102 din 28 februarie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și art. 297 alin. (1) din Codul penal	17–19
Decizia nr. 105 din 28 februarie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală	20–21
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.094. — Ordin al directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară privind aducerea la cunoștința publică a sectoarelor cadastrale din 9 unități administrativ-teritoriale din județul Teleorman în care se derulează lucrări de înregistrare sistematică	22–31

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 871**

din 18 decembrie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „conflicte de muncă și asigurări sociale” cuprinsă în teza întâi, precum și teza a doua a art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 483 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Angel Traian Humnic în Dosarul nr. 6.480/62/2014 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.332D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 1.781D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Regia Națională a Pădurilor Romsilva, prin Direcția Silvică Vâlcea, în Dosarul nr. 2.793/90/2015/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă.

4. La apelul nominal răspunde, pentru autoarea excepției de neconstituționalitate, doamna consilier juridic Raluca Vântur, cu delegație depusă la dosar, lipsind cealaltă parte. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul părții prezente și cel al Ministerului Public sunt de acord cu măsura conexării dosarelor. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele sus-menționate, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 1.781D/2017 la Dosarul nr. 1.332D/2017, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului părții prezente, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. Arată, în esență, că dispozițiile legale criticate încalcă dreptul la apărare. Astfel cum rezultă din cuprinsul dispozițiilor art. 13 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cuprinsul dreptului la apărare este inclusă și posibilitatea exercitării căilor de atac, în condițiile prevăzute de lege. Apreciază că recursul, cale extraordinară de atac, trebuie

să poată fi exercitat și în privința hotărârilor pronunțate în apel, indiferent de natura litigiului în care au fost pronunțate, întrucât chiar și instanța de apel poate interpreta sau aplica norme de drept material în mod greșit. Mai arată că noțiunea „*prin lege*”, din cuprinsul art. 126 alin. (2) din Legea fundamentală, trebuie să vizeze un spectru larg de situații și să respecte principiile fundamentale prevăzute de Constituție. Depune note scrise.

7. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens arată că hotărârile pronunțate în materia conflictelor de muncă sunt excluse de la exercitarea căii de atac a recursului, având în vedere procedura specială după care se judecă astfel de litigii, care implică și celeritatea. În această materie legiuitorul a prevăzut o singură cale de atac. În ceea ce privește accesul liber la justiție arată că acesta nu implică accesul la toate gradele de jurisdicție, în acord și cu dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale care stabilește că statele nu sunt obligate să asigure un al doilea grad de jurisdicție decât în materie penală.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

8. Prin Încheierea din 22 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 6.480/62/2014, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 483 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă.** Excepția a fost invocată de Angel Traian Humnic într-o cauză având ca obiect soluționarea recursului formulat împotriva unei decizii civile prin care a fost respins apelul formulat de autorul excepției de neconstituționalitate într-un litigiu de muncă.

9. Prin Încheierea din 28 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.793/90/2015/a1, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.** Excepția a fost invocată de Regia Națională a Pădurilor Romsilva, prin Direcția Silvică Vâlcea, într-un litigiu de muncă având ca obiect soluționarea recursului formulat împotriva unei decizii civile prin care a fost admis apelul formulat în sensul obligării autoarei excepției de neconstituționalitate la plata ajutorului financiar prevăzut de contractul colectiv de muncă, actualizat cu indicele de inflație la momentul plății, la care se adaugă dobânda legală.

10. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține, în esență, că excluderea de la exercitarea căii de atac

extraordinare a recursului a hotărârilor date de instanțele de apel, în cazurile în care legea prevede că hotărârile de primă instanță sunt supuse numai apelului, contravine principiului constituțional al egalității în drepturi și al accesului liber la justiție. Astfel, se creează o discriminare vădită între două categorii de litigii, respectiv litigii în cadrul cărora au fost pronunțate hotărâri care pot fi supuse controlului pentru legalitate și litigii în care părțile nu au acces la un control eficient. Se apreciază că, pentru a se institui un echilibru și a nu se crea starea de discriminare între cetățeni, ar trebui eliminată dispoziția art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Posibilitatea atacării unei hotărâri cu o cale extraordinară de atac trebuie să se limiteze doar la motivele prevăzute de lege și nu trebuie să prevadă excluderi.

11. Se mai arată că există situații în care, deși o instanță soluționează în mod definitiv un litigiu de muncă, este posibil ca acea instanță să fi pronunțat respectiva hotărâre cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material.

12. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

13. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă** opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

14. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

15. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

16. **Avocatul Poporului**, în Dosarul nr. 1.332D/2017, apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

17. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, susținerile reprezentantului părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

18. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

19. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din încheierile de sesizare, îl reprezintă dispozițiile art. 483 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă, respectiv art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă. În legătură cu obiectul excepției de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 483 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă se aplică proceselor pornite începând cu 1 ianuarie 2019, potrivit art. XVIII alin. (1) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 12 februarie 2013, astfel cum a fost modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2015 pentru prorogarea unor termene prevăzute de Legea nr. 2/2013

privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 964 din 24 decembrie 2015, și prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2016 pentru prorogarea unor termene, precum și pentru instituirea unor măsuri necesare pregătirii punerii în aplicare a unor dispoziții din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.009 din 15 decembrie 2016. În aceste condiții, Curtea reține că în procesul în cadrul căruia s-a invocat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 483 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă, având în vedere că este început în anul 2014, se aplică art. XVIII alin. (2) teza a doua din Legea nr. 2/2013 [având un conținut similar cu cel al art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă].

20. De asemenea, deși din susținerile autorului excepției de neconstituționalitate din Dosarul nr. 1.332D/2017 reiese că aceasta critică ultima teză a dispozițiilor art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, potrivit căreia „*de asemenea, nu sunt supuse recursului hotărârile date de instanțele de apel în cazurile în care legea prevede că hotărârile de primă instanță sunt supuse numai apelului*”, litigiul în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate este un litigiu de muncă, drept care Curtea va reține ca obiect al excepției sintagma „conflicte de muncă și asigurări sociale” cuprinsă în teza întâi, precum și teza a doua a art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.

21. Având în vedere acestea, Curtea reține că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie sintagma „conflicte de muncă și asigurări sociale” cuprinsă în teza întâi, precum și teza a doua a art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 12 februarie 2013. Dispozițiile legale criticate au următorul cuprins: „*În procesele pornite începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi și până la data de 31 decembrie 2015 nu sunt supuse recursului hotărârile pronunțate în cererile prevăzute la art. 94 pct. 1 lit. a)—i) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, în cele privind navigația civilă și activitatea în porturi, conflictele de muncă și de asigurări sociale, în materie de expropriere, în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare, precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv. De asemenea, în aceste procese nu sunt supuse recursului hotărârile date de instanțele de apel în cazurile în care legea prevede că hotărârile de primă instanță sunt supuse numai apelului.*”

22. Autorii excepției de neconstituționalitate apreciază că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 21 privind accesul liber la justiție, astfel cum se interpretează, potrivit art. 20 alin. (1) din Constituție și prin prisma art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, și art. 24 privind dreptul la apărare. De asemenea, se invocă și art. 14 privind interzicerea discriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile legale criticate au mai format obiect al controlului de constituționalitate, constatând conformitatea acestora cu Legea fundamentală.

24. Prin Decizia nr. 711 din 6 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 166 din 7 martie 2017, și Decizia nr. 661 din 8 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 28 februarie 2017, Curtea a reținut că textul de lege criticat reglementează cu privire la faptul că hotărârile pronunțate în cererile privind conflictele de muncă și de asigurări sociale nu sunt supuse recursului. Potrivit art. 269 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, „*Judecarea conflictelor de muncă este de competența instanțelor judecătorești, stabilite potrivit legii.*” În acest sens, potrivit art. 208 din Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 31 august 2012, „*Conflictele individuale de muncă se soluționează în primă instanță de către tribunal*”, iar art. 214 din aceeași lege stabilește că „*Hotărârile instanței de fond sunt supuse numai apelului.*”

25. Curtea a statuat că, în noua lege procesual civilă, legiuitorul a reșezat căile de atac, recursul constituind o cale extraordinară de atac, ce poate fi exercitată de partea nemulțumită pentru motive de nelegalitate și numai în condițiile prevăzute de lege. Apelul reprezintă calea ordinară de atac care are un caracter devolutiv, instanța de apel statuând atât în fapt, cât și în drept (art. 476 din Codul de procedură civilă). În ceea ce privește reglementarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești, Curtea a reținut că, în conformitate cu dispozițiile art. 126 alin. (2) din Constituție, legiuitorul are competența exclusivă de a institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, precum și modalități speciale de exercitare a drepturilor procedurale, semnificația accesului liber la justiție nefiind aceea a accesului, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac. În acest sens sunt Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Decizia nr. 1.132 din 16 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 776 din

19 noiembrie 2008, și Decizia nr. 396 din 26 aprilie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 368 din 31 mai 2012.

26. Curtea a mai reținut că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, accesul liber la justiție implică, prin natura sa, o reglementare din partea statului și poate fi supus unor limitări, atât timp cât nu este atinsă substanța dreptului (Hotărârea din 26 ianuarie 2006, pronunțată în Cauza *Lungoci împotriva României*, paragraful 36, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 7 iulie 2006).

27. De asemenea, cu privire la rațiunea instituirii unei singure căi de atac în materia conflictelor de muncă, Curtea a reținut că, având în vedere specificul și implicațiile lor sociale, conflictele de muncă se judecă după o procedură caracterizată prin celeritate. De aceea, legiuitorul a prevăzut pentru soluționarea acestora două grade de jurisdicție, respectiv o singură cale de atac. Nicio dispoziție constituțională sau reglementare internațională nu stabilește gradele de jurisdicție și numărul căilor de atac care trebuie prevăzute pentru judecarea diferitelor litigii, reglementarea acestor probleme intrând în atribuțiile exclusive ale legiuitorului național. Ținând seama de specificul unor litigii sau chiar de situația deosebită, specifică în care se află persoanele implicate, stabilirea unor reguli diferențiate în această materie nu are semnificația instituirii unor privilegii ori discriminări.

28. Totodată, Curtea, prin Decizia nr. 292 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 635 din 3 august 2017, a reținut că legiuitorul, în materia căilor extraordinare de atac, are posibilitatea de a reglementa condiții de admisibilitate a acestora, care sunt circumscrise materiei în care a fost pronunțată hotărârea, precum în cazul de față (a se vedea *mutatis mutandis* Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017, paragraful 24).

29. Având în vedere aceste considerente, nu se poate susține că dispozițiile care reglementează numai posibilitatea formulării apelului în cazul conflictelor de muncă ar contraveni dispozițiilor constituționale invocate în susținerea excepției de neconstituționalitate.

30. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Angel Traian Huminic în Dosarul nr. 6.480/62/2014 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și de Regia Națională a Pădurilor Romsilva, prin Direcția Silvică Vâlcea, în Dosarul nr. 2.793/90/2015/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă și constată că sintagma „conflicte de muncă și asigurări sociale” cuprinsă în teza întâi, precum și teza a doua a art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 18 decembrie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 85

din 13 februarie 2019

referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. (1), (6) și (7), art. 19 alin. (1), art. 35 alin. (1) și art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea sesizării de neconstituționalitate a dispozițiilor „art. 13 alin. (1), (6) și (7), art. 19 alin. (1), art. 35 alin. (1) și art. 186 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 277 din 12 aprilie 2016”, sesizare formulată de un număr de 63 de deputați, în temeiul prevederilor art. 146 lit. c) din Constituție și art. 27 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

2. Cu Adresa nr. 2/11.589 din 20 decembrie 2018, secretarul general al Senatului a transmis Curții Constituționale sesizarea formulată, care a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 10.707 din 20 decembrie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr. 2.303C/2018.

3. În motivarea sesizării de neconstituționalitate se precizează, cu privire la situația de fapt, că, în prezent, potrivit art. 13 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților, un grup parlamentar poate fi constituit dintr-un număr de cel puțin 10 deputați care au candidat în alegeri pe lista aceluiași partid politic, a aceleiași formațiuni politice, pe listele unei alianțe politice sau alianțe electorale și din deputați care au candidat ca independenți. Ca excepție de la regula generală de constituire a unui grup parlamentar, conform dispozițiilor art. 13 alin. (6) din acest regulament, apreciate a fi neconstituționale, în situația în care deputații părăsesc grupul parlamentar, aceștia devin neafiliați și nu își pot constitui un grup parlamentar. Mai mult decât atât, potrivit dispozițiilor art. 19 din același regulament, apreciate a fi neconstituționale, este interzisă formarea grupurilor parlamentare de către partidele care nu au obținut mandate în urma alegerilor. Prin urmare, autorii sesizării de neconstituționalitate susțin că, deși sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 13 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților, respectiv există un număr mai mare de 10 deputați ce au candidat în alegeri pe lista aceluiași partid politic și care își exprimă intenția de a forma un grup parlamentar, totuși acesta nu poate fi constituit, întrucât deputații care au făcut parte anterior dintr-un grup parlamentar (Grupul Partidului Social Democrat) sunt în prezent deputați neafiliați și fac parte dintr-un partid ce nu a participat la alegerile anterioare (Partidul Pro România) și, implicit, nu a obținut mandate în alegeri. Totodată, autorii sesizării consideră că prevederile art. 35 alin. (1) și art. 186 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților sunt neconstituționale, deoarece nu respectă dispozițiile art. 1 alin. (5), art. 61, art. 66 alin. (3), art. 67 și art. 112 alin. (2) din Constituție.

4. Referitor la prevederile art. 186 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților, autorii sesizării de neconstituționalitate susțin că acestea contravin dispozițiilor art. 1 alin. (5), art. 61, art. 67 și art. 112 alin. (2) din Constituție. În acest sens arată că moțiunea simplă a fost introdusă în sistemul constituțional al României prin revizuirea Constituției din anul 2003 „când, prin noua redactare a art. 112 alin. (2), s-a lărgit și conținutul moțiunii, Camera care o adoptă putând să își exprime poziția nu numai cu privire la o problemă ce a făcut obiectul unei interpelări, ci și cu privire la alte probleme ale politicii interne sau externe” (a se vedea în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 148 din 21 februarie 2007). Conform acestei decizii, „moțiunea simplă este un act juridic” al Camerei care o adoptă, care nu are ca efect demiterea unui ministru, ci obligarea Guvernului de a ține cont de poziția exprimată prin aceasta cu privire la o problemă politică de natură internă sau externă, deoarece „moțiunea simplă nu produce efecte juridice *ipso iure*, ci efecte juridice *ipso facto*”. Fiind vorba despre un act juridic al Camerei parlamentare care adoptă moțiunea simplă, în speță aceasta îmbracă caracterul juridic al unei hotărâri a Camerei Deputaților, fapt susținut de dispozițiile art. 192 din Regulamentul Camerei Deputaților: „În cazul în care o moțiune simplă este aprobată, hotărârea Camerei se va trimite Guvernului, care va ține cont de poziția exprimată în cuprinsul respectivei moțiuni”. În acest sens se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 148 din 21 februarie 2007.

5. În continuare se invocă Decizia nr. 1.525 din 24 noiembrie 2010, prin care Curtea Constituțională, pronunțându-se cu privire la încălcarea principiului statului de drept în cazul în care o moțiune (în speță era vorba despre o moțiune de cenzură) nu este supusă dezbaterii, ca urmare a refuzului președintelui Camerei de a proceda la dezbateri și la adoptarea/respingerea acesteia, a stabilit următoarele: „În acest context constituțional, depunerea moțiunii de cenzură are semnificația declanșării controlului parlamentar asupra activității Guvernului și *mutatis mutandis* constituie un act irevocabil în sensul inițierii acestui control; este o armă pusă îndeobște la îndemâna opoziției parlamentare și nu în ultimul rând este o formă de exprimare a opoziției față de măsurile adoptate de Guvern. În consecință, împiedicarea prezentării și refuzul de a dezbate o moțiune de cenzură deja depusă sunt contrare Constituției, întrucât acest lucru ar echivala cu eliminarea posibilității opoziției parlamentare de a cenzura și controla deciziile guvernamentale de angajare a răspunderii.” De asemenea, Curtea a constatat că „Parlamentul, prin reprezentantul său, și anume președintele Senatului, refuză supunerea acesteia spre dezbateri în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului, contrar prevederilor art. 114 alin. (2) coroborate cu cele ale art. 113 alin. (3) din Constituție. În acest mod opoziția parlamentară nu se mai poate exprima și controlul parlamentar este lipsit de eficiență. Or, niciun instrument juridic prevăzut de Constituție nu poate fi lipsit de eficiență, golirea lui de conținut determinând caracterul lui iluzoriu și, implicit, încălcarea principiului constituțional al statului de drept”.

6. Se susține că, în cadrul procedurii legislative, pentru ca o hotărâre a Camerei Deputaților, moțiune simplă sau moțiune de cenzură să fie dezbătută și adoptată, ea trebuie să fie inițiată de

titularii dreptului de inițiativă legislativă, respectiv deputații, în cazul de față. Se susține că, în privința hotărârilor Camerei Deputaților, singurii titulari ai dreptului de inițiativă sunt deputații, în privința hotărârilor Senatului, titularii sunt senatorii, iar în privința hotărârilor Parlamentului, titularii sunt deputații și senatorii. În conformitate cu dispozițiile art. 67 din Constituție, cu denumirea marginală „*Actele juridice și cvorumul legal*”, Camera Deputaților și Senatul României adoptă legi, hotărâri și moțiuni, în prezența majorității membrilor. De asemenea, art. 92 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților, inclus în secțiunea a 3-a intitulată „*Procedura legislativă*”, dispune că „*deputații pot prezenta și proiecte de hotărâri ale Camerei Deputaților*”. Prin urmare, în manifestarea dreptului de inițiativă, deputații pot înregistra un proiect de act juridic care îmbracă forma moțiunii. Deoarece manifestarea de voință politică se realizează în temeiul mandatului reprezentativ primit de la cetățeni, niciun organ de conducere, individual sau colectiv, nu poate întrerupe procedura de dezbatere și adoptare a actului juridic materializat în forma proiectului de hotărâre, moțiunii sau moțiunii de cenzură, singura abilitată să se pronunțe în sensul admiterii sau respingerii proiectului de hotărâre, moțiunii simple sau moțiunii de cenzură fiind Camera Deputaților.

7. În acest context se susține că apare ca neconstituțională dispoziția art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților, potrivit căreia „*președintele Camerei nu va lua în considerare moțiunile simple care nu îndeplinesc cerințele prevăzute la alin. (1) și nici pe cele care vizează finalități specifice moțiunii de cenzură*”. Astfel, președintele Camerei Deputaților nu poate, cum de asemenea nu poate Biroul permanent sau o comisie parlamentară, să procedeze la încetarea procedurii unui proiect de hotărâre, moțiune simplă sau moțiune de cenzură, pentru că s-ar substitui Camerei Deputaților, singura abilitată de Constituție, alături de Senat, să exercite voința suverană a poporului român, în temeiul mandatului reprezentativ primit de la acesta prin alegerile parlamentare cu caracter universal. O persoană, președintele Camerei Deputaților, cu rolul regulamentar de a conduce ședințele Camerei și de a coordona activitatea tehnică a acesteia, sau o structură restrânsă cu rol organizatoric ori de pregătire a ședințelor Camerei, cum sunt Biroul permanent sau comisiile parlamentare, nu poate exercita voința suverană a poporului decât în mod neconstituțional.

8. Pe cale de consecință, respingerea unui proiect de hotărâre, moțiune simplă sau moțiune de cenzură, de către președintele Camerei Deputaților, indiferent dacă aceste acte îndeplinesc sau nu condițiile de constituționalitate pentru a fi dezbătute și adoptate, este neconstituțională, deoarece, pe de o parte, încalcă principiul legalității prin nerespectarea art. 92 alin. (2) și art. 192 din Regulamentul Camerei Deputaților, cu consecința încălcării art. 1 alin. (5) din Constituție, iar, pe de altă parte, pentru că încalcă art. 61, art. 67 și art. 112 alin. (2) din Constituție. Totodată, se susține că, analizând îndeplinirea condițiilor de constituționalitate, președintele Camerei Deputaților substituie competența rezervată Curții Constituționale prin art. 146 din Constituție.

9. **Referitor la prevederile art. 35 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților**, autorii sesizării de neconstituționalitate susțin că acestea contravin dispozițiilor art. 66 alin. (3) din Constituție. În acest sens se arată că Legea fundamentală descrie, în amănunt, modul în care Parlamentul își desfășoară activitatea. Astfel, potrivit art. 66 alin. (1) și (2) din Constituție, „*(1) Camera Deputaților și Senatul se întrunesc în două sesiuni ordinare pe an. Prima sesiune începe în luna februarie și nu poate depăși sfârșitul lunii iunie. A doua sesiune începe în luna septembrie și nu poate depăși sfârșitul lunii decembrie. (2) Camera Deputaților și Senatul se întrunesc și în sesiuni extraordinare, la cererea Președintelui României, a*

biroului permanent al fiecărei Camere ori a cel puțin o treime din numărul deputaților sau al senatorilor.” De asemenea, Constituția stabilește, în mod expres și în considerarea funcției de președinte al Camerei Deputaților, că acesta are obligația constituțională de a proceda la convocarea sesiunilor ordinare sau extraordinare. Astfel, art. 66 alin. (3) din Constituție precizează: „*convocarea Camerelor se face de președinții acestora.*” Alin. (3) al art. 66 este în legătură indisolubilă cu prevederile art. 66 alin. (2) din Constituție, deoarece solicitarea Președintelui României, a Biroului permanent al Camerei Deputaților, Biroului permanent al Senatului ori a cel puțin o treime din numărul deputaților sau al senatorilor trebuie urmată, de îndată, de convocarea Camerelor parlamentare în sesiune, prin emiterea unei decizii în acest sens. În cazul sesiunii extraordinare, manifestarea de voință politică a Președintelui României, ca „reprezentant al statului român”, a Biroului uneia dintre Camere (structură din care face parte și președintele Camerei respective) sau a unei treimi din numărul deputaților sau al senatorilor nu poate fi cenzurată de președintele Camerei Deputaților sau de președintele Senatului printr-un refuz de convocare a unei sesiuni extraordinare. În opinia autorilor sesizării, această obligație constituțională a fost instituită de Constituantă în considerarea funcției de președinte al Camerei Deputaților sau a funcției de președinte al Senatului și, pe cale de consecință, ea trebuie îndeplinită numai de deputatul sau senatorul care îndeplinește această funcție. Delegarea îndeplinirii acestei obligații constituționale nu poate fi realizată deoarece, dacă dorea aplicarea unei proceduri de delegare, Constituanta ar fi menționat în Constituție această posibilitate, eventual prin normă de trimitere, situație existentă, de exemplu, în cazul art. 65 alin. (2) lit. k) din Constituție. În acest sens se invocă Decizia nr. 46 din 17 mai 1994, prin care Curtea Constituțională a constatat neregularitatea delegării îndeplinirii unor obligații constituționale de la președintele unei Camere către vicepreședintele Camerei respective. De asemenea, se invocă Decizia nr. 583 din 25 septembrie 2018, paragraful 114, prin care Curtea a reținut că „actul de convocare are un caracter tehnic, fiind emis în considerarea competenței legale pe care o au președinții Camerelor; astfel, chiar în condițiile în care președinții Camerelor își încalcă obligația constituțională de a emite decizia de convocare, Camerele au posibilitatea de a se întruni din proprie inițiativă”.

10. Ca atare, se susține că art. 35 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților, care dispune că „*vicepreședinții îndeplinesc atribuțiile stabilite de Biroul permanent sau încredințate de președintele Camerei Deputaților*”, fără a fi stipulată excluderea de la delegare a atribuției președintelui Camerei Deputaților prevăzute la art. 34 lit. a) — potrivit căruia președintele „*convoacă deputații în sesiuni ordinare sau extraordinare, conform prevederilor prezentului regulament*” —, reprezintă o încălcare a dispozițiilor art. 66 alin. (3) din Constituție.

11. **Cu privire la dispozițiile art. 13 alin. (1), (6) și (7) și ale art. 19 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților**, autorii sesizării susțin că acestea contravin prevederilor cuprinse în art. 40 alin. (1) și art. 69 din Constituție.

12. Referitor la încălcarea art. 40 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia „*cetățenii se pot asocia liber în partide politice, în sindicate, în patronate și în alte forme de asociere*”, se susține că cerința prevăzută de art. 13 alin. (1) teza a doua și interdicția prevăzută de art. 13 alin. (6) din Regulamentul Camerei Deputaților își produc efecte în sensul în care lipsesc deputații care au părăsit un grup parlamentar sau partidul pe lista căruia au fost aleși de dreptul de a se asocia în vederea formării unui nou grup parlamentar. În același sens, art. 19 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților interzice unui partid care nu a participat în alegeri să formeze un grup parlamentar, chiar și

în ipoteza în care deputații care au participat la alegeri pe listele aceleiași partid sunt membri ai partidului în discuție și își exprimă intenția de a crea un grup parlamentar. În mod concret, chiar și în ipoteza în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 13 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților, deputaților care au părăsit un grup parlamentar le este interzis dreptul de a se asocia în sensul constituirii unui nou grup parlamentar. Or, dreptul de asociere prevăzut la art. 40 alin. (1) din Constituție cuprinde nu numai dreptul persoanelor de a se asocia în partide politice, ci și în alte tipuri de organizații, uniuni, grupuri, cu scopul de a participa la viața politică sau de a-și realiza o serie de alte interese legitime. Așadar, în condițiile în care pentru anumite categorii de deputați sunt prevăzute interdicții care duc la imposibilitatea de formare a unui grup parlamentar, în mod vădit este încălcat însuși dreptul la asociere, respectiva categorie de deputați neavând nicio posibilitate de constituire a grupului, cu toate consecințele ce derivă din această situație, în principal, nemaexistând posibilitatea exercitării atribuțiilor prevăzute în cazul grupurilor parlamentare și al liderilor acestora [art. 15 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților]. De asemenea, se susține că art. 13 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților îngrădește dreptul de constituire a grupurilor parlamentare și, implicit, încalcă dreptul la asociere sub aspect temporal, instituind condiția ca grupul parlamentar nou-format să fie prezentat de către liderul său la începutul sesiunii parlamentare. În acest mod, grupul nu poate funcționa de la momentul constituirii sale, liderul grupului nu își poate exercita atribuțiile legale, iar deputații care formează grupul parlamentar nu își pot exercita activitatea de reprezentanți în comisiile parlamentare.

13. Se arată că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, excepțiile de la regula dreptului la asociere trebuie interpretate în mod restrictiv și orice derogare de la acest drept trebuie să corespundă unei „nevoi sociale stringente” și să nu fie disproporționată prin raportare la scopul urmărit. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului stabilește că autoritățile naționale sunt cele care trebuie să stabilească, în primul rând, dacă există o „nevoie socială stringentă” care să impună o anumită restricție în interes general. Or, în cazul de față nu există nicio rațiune care să justifice existența într-un stat democratic a normelor criticate din regulament, acestea restrângând dreptul la asociere în mod nejustificat.

14. Autorii sesizării mai precizează și faptul că interdicția prevăzută de art. 13 alin. (6) din Regulamentul Camerei Deputaților, în sensul că deputații rămași neafiliați nu își pot constitui un grup parlamentar, nu are o reglementare similară în Regulamentul Senatului. În cuprinsul prevederilor Regulamentului Senatului, la art. 16 regăsim dispozițiile ce privesc noțiunea de grup parlamentar, precum și condițiile în care grupurile parlamentare pot fi constituite. Deși, în sens larg, dispozițiile art. 16 din Regulamentul Senatului sunt similare cu cele ale art. 13 din Regulamentul Camerei Deputaților, totuși în cuprinsul acestor norme nu se regăsește și interdicția prevăzută la art. 13 alin. (6) din Regulamentul Camerei Deputaților. Or, această situație conduce la concluzia unui caracter discriminatoriu al normelor ce privesc parlamentarii: senatorii, respectiv deputații, precum și lipsa unei rațiuni logice care ar putea justifica interdicția prevăzută de art. 13 alin. (6) din Regulamentul Camerei Deputaților, în condițiile în care nu a fost adoptată o normă similară în Regulamentul Senatului.

15. Referitor la încălcarea art. 69 din Constituție, potrivit căruia, în exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului și orice mandat imperativ este nul, autorii sesizării susțin că mandatul deputaților se exercită în serviciul poporului, iar nu în serviciul partidului ai cărui membri sunt sau au fost sau în serviciul grupului parlamentar de care aparțin sau au aparținut. O altă interpretare a dispozițiilor constituționale

enunțate decât aceea că deputatul trebuie să își exercite mandatul strict în beneficiul poporului este în mod vădit neconstituțională. În acest sens, imposibilitatea deputatului de a participa la constituirea unui nou grup parlamentar având drept considerent faptul că acesta a făcut anterior parte dintr-un grup parlamentar reprezintă o îngrădire a mandatului său și a exercitării obligațiilor pe care acesta le are față de cetățeni, având în vedere că acesta nu va putea exercita atribuțiile și prerogativele pe care numai membrii sau liderul grupului le pot/poate avea. Simpla posibilitate de aplicare a acestei îngrădiri este nu numai nedemocratică la nivel principal, dar creează situații aberante în care, în ipoteza în care se schimbă fundamental doctrina unui partid sau modalitatea de acțiune a liderului acestuia, iar un număr important de membri renunță la a face parte din respectivul partid și din grupul parlamentar aferent, aceștia nu pot forma un nou grup parlamentar. Astfel, în situația expusă, un partid care pierde chiar și majoritatea membrilor poate deține în continuare atribuții și funcții în comisiile parlamentare, deși situația de la înființarea grupului parlamentar este fundamental modificată, iar membrii care părăsesc partidul nu pot înființa un nou grup pentru a exercita atribuțiile specifice. În mod evident, normele criticate din Regulamentul Camerei Deputaților au caracter profund nedemocratic, precum și discriminatoriu, legând, practic, deputații de partidul pe lista căruia au candidat și creând premisa șantajului pentru rămânerea în funcție, precum și a unei dictaturi politice, astfel având loc un derapaj de la orice principiu democratic. Astfel, în lumina normelor criticate, un grup de câțiva deputați poate ajunge să își exercite influența într-o asemenea manieră încât să împiedice un număr mult mai mare de deputați să se retragă dintr-un partid sau un grup parlamentar, sub amenințarea pierderii funcțiilor și a inexistenței vreunei posibilități de regroupare a acestora într-un grup parlamentar nou, deși mandatul lor de deputat este valabil. În opinia autorilor sesizării, acesta reprezintă un exemplu clasic de dictatură politică, iar normele criticate fac posibilă această situație. În plus, în cazul partidelor politice mari se ajunge la dictatură parlamentară, menită să distrugă orice opoziție și dezbateri parlamentară. Interdicția de formare a unui nou grup parlamentar, prevăzută de art. 13 alin. (6) din Regulamentul Camerei Deputaților, creează mijlocul de constrângere perfect pentru ca un partid sau liderul acestuia să poată obliga deputații care dețin funcții în comisii să rămână legați de grupul parlamentar de care aparțin în acel moment, întrucât, în caz contrar, și-ar pierde aceste funcții și nu ar mai avea niciun mijloc de a accede ulterior ca urmare a imposibilității de constituire a unui nou grup.

16. Mai mult, dispozițiile art. 8 alin. (2) din Constituție teza finală statuează că „Partidele politice se constituie și își desfășoară activitatea în condițiile legii. Ele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, respectând [...] și principiile democrației.” Astfel, prin îngrădirea mai sus menționată, apreciază că subzistă o încălcare gravă a democrației, care nu îi mai poate susține acesteia principiile și valorile de care se bucură. În interpretarea acestei noțiuni regăsim principala coordonată a democrației, și anume voința poporului, care își desemnează conducătorii, mandatându-i pe aceștia să le promoveze drepturile și să le susțină interesele în fruntea țării. Or, ipoteza îngrădirii dreptului aleșilor de a se constitui liber în grupuri care să fie un factor decizional parlamentar aduce o încălcare gravă și nejustificată tocmai formei de exercitare a puterii în stat. În sprijinul celor susținute se arată că trebuie avut în vedere inclusiv scopul Uniunii Europene, din care România face parte, dar și documentele emise în mod frecvent în cadrul Uniunii: comunicate, analize, regulamente ce promovează drepturile fundamentale, nediscriminarea și egalitatea, statul de drept și libertatea de

exprimare. Ca atare, pentru a evita inclusiv încălcarea flagrantă a legislației și a valorilor europene, legislația internă trebuie armonizată în sensul eliminării dispozițiilor ce încalcă Constituția și pot duce la un blocaj inclusiv din punctul de vedere al organizării puterii în stat, precum și la diminuarea valorii statului nostru pe plan european.

17. Se mai arată că dispozițiile art. 13 alin. (1), (6), (7) și ale art. 19 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților contravin considerentelor reținute de către Curtea Constituțională în decizii anterioare. Astfel, prin Decizia nr. 44 din 8 iulie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 10 august 1993, Curtea a statuat faptul că art. 66 (în prezent, art. 69) din Constituție stabilește că, în exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului și că orice mandat imperativ este nul. Practic, acest articol valorifică fără limite mandatul reprezentativ. Textul constituțional trebuie să constituie punctul de plecare în explicarea raporturilor constituționale dintre deputat și alegătorii săi, partidul politic care l-a propulsat, Camera din care face parte. Interpretarea acestui articol constituțional nu poate fi decât în sensul că deputatul, din punct de vedere juridic, nu mai are nicio răspundere juridică față de alegătorii din circumscripția care l-a ales și nici față de partidul pe lista căruia a candidat. Raporturile sale cu alegătorii și partidul sunt raporturi morale, politice, dar nu juridice. El nu mai este ținut să îndeplinească vreo obligație față de aceștia, el este obligat numai poporului. În contextul constituțional românesc, ce valorifică fără limite mandatul reprezentativ, singura posibilitate pe care o are partidul sau pe care o au alegătorii nemulțumiți de activitatea unui deputat este să nu-l realegă. În consecință, deputatul are facultatea constituțională de a adera la un grup parlamentar sau altul în funcție de opțiunile sale, de a se transfera de la un grup parlamentar la altul sau de a se declara independent față de toate grupurile parlamentare. Nicio altă normă juridică, legală sau regulamentară nu poate contraveni acestor dispoziții constituționale. Tot Curtea a arătat faptul că prin votul corpului electoral se aleg nu partide, ci parlamentari, iar regula constituțională a mandatului reprezentativ oferă celor aleși libertatea de a adera la un grup parlamentar sau altul, de a se transfera de la un grup parlamentar la altul sau de a se declara independenți față de toate grupurile parlamentare. De asemenea, se susține că, prin Decizia nr. 1.490 din 17 noiembrie 2010, Curtea Constituțională reiterează faptul că a statuat în mod constant asupra posibilității neîngrădite a parlamentarilor de a trece de la un grup parlamentar la altul, de a se afilia la un grup parlamentar sau de a constitui un grup format din parlamentari independenți, sancționând, de fiecare dată când a fost sesizată, normele regulamentare care limitau acest drept, norme apreciate, în esență, ca fiind în contradicție cu dispozițiile art. 69 alin. (2) din Constituție, care respinge orice formă de mandat imperativ. Se arată că, potrivit art. 64 alin. (3) din Constituție, „*Deputații și senatorii se pot organiza în grupuri parlamentare, potrivit regulamentului fiecărei Camere*”. Așadar, grupurile parlamentare nu sunt structuri obligatorii ale Parlamentului. Rezultând din uniunea voluntară a parlamentarilor, crearea grupurilor parlamentare constituie un drept, iar nu o obligație. Textul constituțional menționat, referindu-se la acest drept al parlamentarilor, nu stabilește nicio restricție cât privește momentul exercitării acestuia. Prin urmare, nu este contrară Legii fundamentale constituirea, pe parcursul legislației, potrivit regulamentelor Camerelor și cu respectarea Constituției, a unui grup parlamentar care nu a existat la începutul legislației.

18. Se mai susține că dispozițiile art. 13 alin. (1), (6), (7) și ale art. 19 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților îngrădesc exercitarea atât a drepturilor, cât și a obligațiilor deputaților aflați în exercițiul mandatului. Din principiile constituționale și din

considerentele deciziilor Curții Constituționale se desprinde ideea de drept al deputatului de alegere a partidului/grupului parlamentar din care să facă parte, în condițiile în care deputatul este legat nu de partidul pe lista căruia a fost ales, ci de cetățenii care l-au mandatat. Astfel, în orice moment în care deputatul consideră că principiile și doctrina pentru care a aderat la un anumit partid se modifică într-o asemenea măsură în care să se producă o incompatibilitate clară, acesta nu numai că poate renunța la calitatea de membru și își poate continua activitatea de deputat, dar are dreptul să se înscrie într-un alt partid, să facă parte dintr-un alt grup parlamentar sau să pună bazele unui nou grup parlamentar împreună cu alți deputați. O soluție contrară, în sensul că deputatul nu ar putea constitui un nou grup parlamentar împreună cu alți deputați, ar contraveni în mod flagrant principiilor constituționale, limitând drepturile deputatului, dar mai ales obligațiile acestuia față de cetățenii care l-au ales, respectiv s-ar încălca dreptul la exprimare, dreptul de asociere și s-ar crea o situație de imposibilitate de exercitare a atribuțiilor pe care le poate deține un lider de grup parlamentar, printre cele mai importante fiind: nominalizarea reprezentanților în comisiile permanente ale Camerei Deputaților, în comisiile speciale sau de anchetă ale acesteia ori în comisiile comune ale Camerei Deputaților și Senatului; nominalizarea reprezentanților grupului său parlamentar în instituțiile sau autoritățile publice aflate în subordinea Parlamentului, în grupurile de prietenie interparlamentare, în structuri parlamentare internaționale la care România este parte; propunerea candidaților grupului său parlamentar pentru funcțiile de conducere și pentru reprezentanții acestuia în diverse structuri ale Camerei Deputaților, funcții care îi revin de drept, conform ponderii grupului său parlamentar în configurația politică a Camerei Deputaților și negocierilor între liderii de grup; solicitarea revocării din funcție sau înlocuirea reprezentanților grupului său parlamentar din structurile Camerei Deputaților; participarea la ședințele Biroului permanent al Camerei Deputaților și la dezbaterile acestuia fără a avea drept de vot; solicitarea plenului Camerei Deputaților: pauză pentru consultări, verificarea cvorumului, ținerea unor ședințe nepublice ale plenului, încheierea dezbaterilor în Camera Deputaților și modificarea programului de lucru; prezentarea amendamentelor grupului său parlamentar la proiectele de lege și propunerile legislative aflate în dezbaterile comisiilor permanente ale Camerei Deputaților; propunerea retrimiterii la comisie a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative etc. Așadar, interpretarea prevederilor legislative într-un sens în care deputatul care a părăsit un grup parlamentar nu poate constitui un nou grup parlamentar sau nu poate fi liderul unui nou grup este abuzivă, nedemocratică și, în final, cauzatoare de prejudicii pentru cetățenii în serviciul cărora deputatul își exercită mandatul. De asemenea, se subliniază rolul important al grupurilor parlamentare pe scena politică în contextul funcțiilor deținute în comisiile de lucru, precum și rolul liderului grupului în ședințele Camerei, iar limitarea, în orice modalitate, a constituirii grupurilor parlamentare nu numai că este neconstituțională, dar aduce deservicii majore în rezultatul final al activității parlamentare și, implicit, cetățenilor.

19. Prin urmare, se solicită Curții Constituționale să constate neconstituționalitatea dispozițiilor art. 13 alin. (1), (6) și (7) și ale art. 19 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților, deoarece încălcă art. 40 și art. 69 din Constituție.

20. În conformitate cu dispozițiile art. 27 alin. (2) și (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președintelui Camerei Deputaților pentru a comunica punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților.

21. În punctul de vedere transmis Curții Constituționale de către **Biroul permanent al Camerei Deputaților**, prin Adresa

nr. 2/889 din 4 februarie 2019, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 780 din 4 februarie 2019, se solicită respingerea sesizării de neconstituționalitate, ca neîntemeiată.

22. Cu privire la critica adusă dispozițiilor art. 186 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților se precizează că, din analiza motivării sesizării, rezultă că autorii acesteia invocă efectiv neconstituționalitatea dispozițiilor art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților, care stabilește în sarcina președintelui Camerei Deputaților competențe cu privire la moțiunile simple. Precizează că, deși autorii susțin că dispozițiile art. 186 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților încalcă atât prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, care se referă la respectarea Constituției, a supremației acesteia și a legilor, cât și pe cele ale art. 61, art. 67 și art. 112 alin. (2) din Legea fundamentală, aceștia nu motivează din punct de vedere juridic în ce anume constă această încălcare. În realitate, subsecvent, în motivarea susținerii, autorii sesizării contestă constituționalitatea dispozițiilor altui alineat al aceluiași articol, respectiv art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților. Față de această situație se arată că prevederile art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 au caracter imperativ și impun cerința motivării sesizărilor, care implică atât invocarea normelor constituționale pretins încălcate, cât și expunerea argumentelor pe care este întemeiată critica de neconstituționalitate (a se vedea Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012).

23. În ceea ce privește verificarea constituționalității dispozițiilor art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților, prin raportare la art. 146 din Legea fundamentală, care reglementează atribuțiile Curții Constituționale, se arată că obligația președintelui Camerei Deputaților se corelează cu activitatea de pregătire a lucrărilor Camerei, având un caracter preponderant tehnic și contribuind în acest mod la desfășurarea cu operativitate a ședințelor de plen ale Camerei. Atribuția președintelui Camerei Deputaților nu are caracter dirimant, nu interferează și nici nu afectează controlul exercitat de Curtea Constituțională, astfel cum este acesta reglementat în Legea fundamentală. După cum a reiterat Curtea Constituțională în paragraful 116 din Decizia nr. 583 din 25 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 4 octombrie 2018, nu este de competența sa verificarea modului în care se aplică prevederile regulamentare.

24. Cât privește critica adusă dispozițiilor art. 35 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților, privind încălcarea art. 66 alin. (3) din Constituție, se susține că aceasta este neîntemeiată, deoarece, în ierarhia actelor juridice normative, regulamentele Parlamentului sunt acte normative cu aplicare limitată, obligatorii numai pentru sfera de activitate a Camerei care le-a adoptat și, în consecință, acestea nu pot reglementa obligații pentru alte subiecte de drept. În acest sens este și jurisprudența Curții Constituționale care, prin Decizia nr. 45 din 17 mai 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 27 mai 1994, a constatat, între altele, că: „Prevederile Regulamentului Camerei Deputaților sunt constituționale în măsura în care privesc numai organizarea internă și funcționarea Camerei Deputaților. [...] Din moment ce Regulamentul Camerei Deputaților este o hotărâre care reglementează organizarea internă și proprie a Camerei, prevederile sale nu pot stabili drepturi și obligații decât pentru deputați, precum și pentru autoritățile, demnitarii și funcționarii publici, în funcție de raporturile constituționale pe care le au cu Camera.” De asemenea, în paragrafele 115 și 116 din Decizia nr. 583 din 25 septembrie 2018, Curtea Constituțională, analizând aplicarea dispozițiilor art. 35 alin. (1) și (2) din Regulamentul Camerei Deputaților, a statuat că „vicepreședinții îndeplinesc atribuțiile stabilite de Biroul permanent sau încredințate de președintele Camerei Deputaților, respectiv

conduc activitatea Biroului permanent și a plenului Camerei Deputaților, la solicitarea președintelui sau, în absența acestuia, prin decizie a președintelui Camerei Deputaților. Prin urmare, atât timp cât vicepreședintele are competența regulamentară să exercite atribuțiile președintelui Camerei Deputaților, în condițiile unei înțelegeri prealabile între aceștia, nu se poate reține că decizia de convocare a sesiunii extraordinare a fost semnată de un subiect de drept, care nu avea competența funcțională de a exercita atribuții ale președintelui Camerei Deputaților. [...] Constituția prevede expres că sesiunile parlamentare se convoacă de președinții Camerelor, iar modul în care aceștia îi împuternicesc pe vicepreședinți, scris/verbal, nu este o chestiune de constituționalitate”. Prin urmare, se susține că, având în vedere că regulamentele parlamentare au ca obiect de reglementare organizarea și funcționarea fiecărei Camere, în concordanță cu prevederile art. 64 alin. (1) din Constituție, care instituie principiul autonomiei parlamentare, nu se pot reține susținerile autorilor sesizării privind încălcarea art. 66 din Legea fundamentală, în condițiile în care textul regulamentar criticat reglementează atribuțiile stabilite în competența vicepreședinților Camerei Deputaților.

25. În ceea ce privește critica adusă dispozițiilor art. 13 alin. (1), (6) și (7) și art. 19 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților, se apreciază că aceasta nu este întemeiată, fiind respectate dispozițiile constituționale cuprinse în art. 40 alin. (1) și art. 69 din Constituție. Dispozițiile art. 13 din Regulamentul Camerei Deputaților sunt în concordanță cu prevederile art. 69 din Constituție, care stau la baza interpretării raporturilor constituționale dintre parlamentar, pe de o parte, și alegătorii lui, partidele sau formațiunile politice care au susținut respectiva candidatură și Camera din care face parte parlamentarul, pe de altă parte. Or, în temeiul acestui articol constituțional, răspunderea pentru o anumită opțiune politică, manifestată prin demisia din partidul politic din partea căruia a fost ales sau prin înscrierea într-un alt partid politic, nu poate fi decât una politică, cel mult morală, dar în niciun caz juridică.

26. La data de 8 februarie 2019, au fost transmise la dosar note scrise de către Grupul parlamentar al Partidului Național Liberal și de către Grupul parlamentar al Partidului Mișcarea Populară prin care se solicită Curții Constituționale admiterea sesizării de neconstituționalitate. De asemenea, S.C.A. Trofin și Asociații a depus la dosar, la data de 12 februarie 2019, un memoriu *amicus curiae*, prin care apreciază că dispozițiile criticate din Regulamentul Camerei Deputaților sunt neconstituționale.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, înscrisurile depuse la dosar, dispozițiile criticate din Regulamentul Camerei Deputaților, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

27. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să se pronunțe, în temeiul dispozițiilor art. 146 lit. l) din Constituție și ale art. 3 alin. (2), art. 10, 27 și 28 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, asupra sesizării de neconstituționalitate.

28. **Obiectul sesizării de neconstituționalitate**, astfel cum este menționat în sesizare, îl constituie dispozițiile „art. 13 alin. (1), (6) și (7), art. 19 alin. (1), art. 35 alin. (1) și art. 186 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 277 din 12 aprilie 2016”.

29. Analizând susținerile autorilor sesizării de neconstituționalitate, Curtea constată, în primul rând, că aceștia critică, în realitate, dispozițiile art. 13 alin. (1), (6) și (7), art. 19

alin. (1), art. 35 alin. (1) și art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților. În al doilea rând, Curtea observă că Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, a fost republicat, ultima dată, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 481 din 28 iunie 2016, fără ca textele criticate să fie modificate.

30. Prin urmare, obiect al sesizării îl constituie dispozițiile art. 13 alin. (1), (6) și (7), art. 19 alin. (1), art. 35 alin. (1) și art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 481 din 28 iunie 2016, dispoziții care au următorul conținut:

— Art. 13 alin. (1), (6) și (7): „(1) *Grupurile parlamentare sunt structuri ale Camerei Deputaților formate din cel puțin 10 deputați. Ele se pot constitui din deputați care au candidat în alegeri pe lista aceluiși partid politic, a aceleiași formațiuni politice, pe listele unei alianțe politice sau alianțe electorale și din deputați care au candidat ca independenți. Deputații care reprezintă organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, care au obținut mandatul de deputat în conformitate cu art. 62 alin. (2) din Constituția României, republicată, pot constitui un singur grup parlamentar.*

[...]

(6) *Deputații care părăsesc grupul parlamentar din care fac parte devin deputați neafiliați, dacă nu se afiliază unui alt grup parlamentar. Deputații rămași neafiliați nu-și pot constitui un grup parlamentar.*

(7) *În cazul constituirii de noi grupuri parlamentare, acestea sunt prezentate plenului de către liderii lor, la începutul sesiunii parlamentare.”*

— Art. 19 alin. (1): „*Formarea de grupuri parlamentare ale unor partide care nu au obținut mandate în urma alegerilor este interzisă.”*

— Art. 35 alin. (1): „*Vicepreședinții îndeplinesc atribuțiile stabilite de Biroul permanent sau încredințate de președintele Camerei Deputaților.”*

— Art. 186 alin. (4): „*Președintele Camerei nu va lua în considerare motiunile simple care nu îndeplinesc cerințele prevăzute la alin. (1) și nici pe cele care vizează finalități specifice motiunii de cenzură.”* Textul art. 186 alin. (1), la care face referire art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților, are următorul cuprins: „*Motiunea simplă poate fi inițiată de cel puțin 50 de deputați și exprimă poziția acestora într-o anumită problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă care a făcut obiectul unei interpelări.”*

31. Autorii sesizării de neconstituționalitate invocă, în susținerea acesteia, următoarele dispoziții din Constituție: art. 1 alin. (5), potrivit căruia „*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”, art. 40 alin. (1) privind dreptul de asociere, art. 61 privind rolul și structura Parlamentului, art. 66 alin. (3), potrivit căruia „*Convocarea Camerelor se face de președinții acestora*”, art. 67, potrivit căruia „*Camera Deputaților și Senatul adoptă legi, hotărâri și moțiuni, în prezența majorității membrilor*”, art. 69 privind mandatul reprezentativ și art. 112 alin. (2), potrivit căruia „*Camera Deputaților sau Senatul poate adopta o motiune simplă prin care să-și exprime poziția cu privire la o problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă ce a făcut obiectul unei interpelări*”. De asemenea, se invocă încălcarea următoarelor dispoziții din Regulamentul Camerei Deputaților: art. 92 alin. (2), potrivit căruia „*Deputații pot prezenta și proiecte de hotărâri ale Camerei Deputaților*” și art. 192, potrivit căruia „*În cazul în care o motiune simplă este aprobată, hotărârea Camerei se va trimite Guvernului, care va ține cont de poziția exprimată în cuprinsul respectivei motiuni*”.

32. Referitor la admisibilitatea sesizării de neconstituționalitate, Curtea reține că aceasta a fost formulată

în temeiul art. 146 lit. c) din Constituție și al art. 27 din Legea nr. 47/1992. Cu privire la autorii sesizării de neconstituționalitate, Curtea observă că sesizarea a fost formulată de un număr de 63 deputați. Potrivit dispozițiilor art. 27 din Legea nr. 47/1992, sesizarea poate fi formulată numai de unul dintre președinții celor două Camere, de un grup parlamentar sau de un număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori. Prin urmare, din această perspectivă, sesizarea formulată este admisibilă.

33. Referitor la obiectul sesizării de neconstituționalitate, Curtea constată că acesta îl reprezintă dispozițiile art. 13 alin. (1), (6) și (7), art. 19 alin. (1), art. 35 alin. (1) și ale art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 481 din 28 iunie 2016. Așadar, având în vedere dispozițiile art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora Curtea Constituțională se pronunță asupra regulamentelor Parlamentului, Curtea constată că, și din această perspectivă, sesizarea formulată este admisibilă.

34. **Analizând critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 186 alin. (4) din Regulament**, autorii sesizării susțin, în esență, că respingerea unui proiect de hotărâre, motiune simplă sau motiune de cenzură, de către președintele Camerei Deputaților, indiferent dacă aceste acte îndeplinesc sau nu condițiile de constituționalitate pentru a fi dezbătute și adoptate, este neconstituțională, deoarece, pe de-o parte, încalcă principiul legalității prin nerespectarea art. 92 alin. (2) și art. 192 din Regulamentul Camerei Deputaților, cu consecința încălcării art. 1 alin. (5) din Constituție, iar, pe de altă parte, pentru că încalcă art. 61, art. 67 și art. 112 alin. (2) din Constituție. Totodată, se susține că, analizând îndeplinirea condițiilor de constituționalitate, președintele Camerei Deputaților substituie competența rezervată Curții Constituționale prin art. 146 din Constituție. Referitor la aceste critici, Curtea reține, în primul rând, că textul criticat — art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților — prevede că președintele Camerei nu va lua în considerare motiunile simple care nu îndeplinesc cerințele prevăzute la alin. (1) și nici pe cele care vizează finalități specifice motiunii de cenzură. Potrivit alin. (1) al art. 186, motiunea simplă poate fi inițiată de cel puțin 50 de deputați și exprimă poziția acestora într-o anumită problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă care a făcut obiectul unei interpelări. Așadar, textul criticat vizează doar motiunile simple.

35. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 112 alin. (2) din Constituție, Curtea reține că, în temeiul acestui text constituțional, Regulamentul Camerei Deputaților a instituit reguli de procedură a motiunii simple în cap. IV: „*Moțiuni, întrebări, interpelări, informarea deputaților, petiții și declarații politice*”, subcapitolul 1: „*Moțiuni*”, după cum urmează: motiunea simplă poate fi inițiată de cel puțin 50 de deputați și exprimă poziția acestora într-o anumită problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă care a făcut obiectul unei interpelări [art. 186 alin. (1)]; până la încheierea dezbaterii unei motiuni simple, un deputat care a semnat-o nu mai poate semna alte motiuni simple în aceeași problemă [art. 186 alin. (2)]; președintele Camerei nu va lua în considerare motiunile simple care nu îndeplinesc cerințele prevăzute la alin. (1) și nici pe cele care vizează finalități specifice motiunii de cenzură [art. 186 alin. (4) — textul criticat]; motiunile simple trebuie să fie motivate și se depun la președintele de ședință în cursul ședințelor publice [art. 187 alin. (1)]; după primirea motiunii simple, președintele Camerei o comunică de îndată Guvernului și o aduce la cunoștință Camerei, după care dispune afișarea ei la sediul Camerei Deputaților [art. 187 alin. (1)]; președintele Camerei stabilește data dezbaterii motiunii simple, care nu poate depăși 6 zile de la înregistrarea acesteia, înștiințând Guvernul în acest sens [art. 188 alin. (1)]; motiunile

simple privind probleme de politică externă se supun dezbaterii numai însoțite de avizul Comisiei pentru politică externă și cu consultarea Ministerului Afacerilor Externe [art. 188 alin. (2)]; dezbaterile simple se face cu respectarea dispozițiilor cuprinse în art. 141—155 și se aprobă cu votul majorității deputaților prezenți [art. 189]; după începerea discutării moțiunii simple deputații nu își pot retrage adeziunea la moțiune, dezbaterile urmând a se încheia prin supunerea la vot a moțiunii de către președintele Camerei [art. 190]; la moțiunile simple prezentate nu pot fi propuse amendamente [art. 191]; în cazul în care o moțiune simplă este aprobată, hotărârea Camerei se va trimite Guvernului, care va ține cont de poziția exprimată în cuprinsul respectivei moțiuni [art. 192].

36. Curtea reține că, fiind un act juridic inferior Constituției și legilor, Regulamentul Camerei Deputaților nu poate cuprinde reguli de fond ce sunt de domeniul acestora, dar poate cuprinde reguli de procedură pentru realizarea acestor reglementări. Aceste reguli trebuie să permită doar valorificarea dispozițiilor constituționale și legale, neputându-le afecta în ceea ce privește domeniul de reglementare și conținutul (a se vedea, în acest sens, deciziile nr. 45 și nr. 46 din 17 mai 1994, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 27 mai 1994).

37. Curtea reține că textul criticat reprezintă o normă de procedură referitoare la moțiunile simple (nu și la moțiunile de cenzură), potrivit căreia președintele Camerei nu va lua în considerare moțiunile simple care nu îndeplinesc cerințele prevăzute la art. 186 alin. (1) — adică nu sunt inițiate de cel puțin 50 de deputați și nu exprimă poziția acestora într-o anumită problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă care a făcut obiectul unei interpelări — și nici pe cele care vizează finalități specifice moțiunii de cenzură. Așadar, art. 186 alin. (4) instituie sancțiunea neluării în considerare a moțiunilor simple care nu îndeplinesc trei condiții de admisibilitate a inițiativei, referitoare la: titularii dreptului de inițiativă a moțiunii simple — cel puțin 50 de deputați; obiectul moțiunii — exprimarea poziției acestora într-o anumită problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă care a făcut obiectul unei interpelări; scopul moțiunii — să nu aibă o finalitate specifică moțiunii de cenzură.

38. În ceea ce privește obiectul moțiunii simple, în jurisprudența sa (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 148 din 21 februarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 162 din 7 martie 2007), Curtea Constituțională a stabilit că aceasta este reglementată de Constituție, în titlul III — „Autoritățile publice”, capitolul IV — „Raporturile Parlamentului cu Guvernul”, ca fiind o formă a controlului parlamentar asupra Guvernului și asupra celorlalte organe ale administrației publice. Condițiile și formele de exercitare a funcției de control parlamentar, precum și limitele controlului rezultat din prevederile art. 111 și art. 112 din Constituție. Curtea a mai reținut că, „în sistemul constituțional al României, ca și în majoritatea celorlalte țări, controlul parlamentar, în general, este fără sancțiune. Unica excepție când controlul parlamentar are și sancțiune este cea în care acest control se exercită prin moțiunea de cenzură, a cărei adoptare are ca finalitate demiterea Guvernului. Noțiunea de „moțiune simplă” a fost introdusă în Constituție cu prilejul revizuirii acesteia, când, prin noua redactare a art. 112 alin. (2), s-a lărgit și conținutul moțiunii, Camera care o adoptă putând să își exprime poziția nu numai cu privire la o problemă ce a făcut obiectul unei interpelări, ci și cu privire la alte probleme de politică internă sau externă. Prin moțiunea simplă s-a pus la dispoziția parlamentarilor un instrument mai eficient de realizare a funcției de control a Parlamentului asupra Guvernului, dar adoptarea unei moțiuni simple nu are ca efect juridic direct revocarea unui membru al acestuia. Moțiunea simplă are însă efecte în plan politic, marcând o victorie a forțelor politice care au inițiat-o și susținut-o, cu un ecou corespunzător în opinia

publică. Așadar, lipsa unui asemenea efect juridic a moțiunii simple nu atrage consecința anihilării efectelor sale politice, deoarece, în situația în care executivul ignoră moțiunea simplă, cele două Camere ale Parlamentului au posibilitatea să recurgă, dacă se impune, la moțiunea de cenzură”. Totodată, Curtea a constatat că, sub aspectul efectelor asupra Guvernului și membrilor săi, există deosebiri substanțiale între cele două tipuri de moțiune. Astfel, Curtea a reținut următoarele: „considerentele expuse în cele ce precedă nu duc la concluzia că moțiunea simplă nu are niciun fel de efecte juridice și că nu ar avea caracter obligatoriu. Este incontestabil că moțiunea simplă nu produce efecte juridice *ipso iure*, ci efecte juridice *ipso facto*. Printr-o asemenea moțiune, Camera care o adoptă își exprimă poziția asupra unor probleme importante ale politicii interne și externe și poate să constate deficiențe în diverse domenii ale activității Guvernului, a organelor administrației publice, a conducătorilor ori a membrilor acestora. Guvernul și organele administrației publice sunt obligate să țină seama de conținutul moțiunii și să acționeze în sensul poziției exprimate de Cameră, în vederea remedierii deficiențelor semnalate. Caracterul obligatoriu nu înseamnă însă că Guvernul sau vreun alt organ al administrației publice ar fi obligat să execute dispoziții cuprinse în moțiune cu privire la luarea unor măsuri cu caracter organizatoric, cum sunt numirea și eliberarea din funcție, care prin Constituție sau prin alte legi sunt date în competența lor exclusivă”.

39. Având în vedere această jurisprudență privind caracterul diferit al celor două tipuri de moțiuni — simplă și de cenzură — atât sub aspectul efectelor lor, cât și sub aspectul reglementării condițiilor de inițiativă și ținând cont de dispozițiile Legii fundamentale, Curtea constată că, în cazul moțiunii simple, Constituția — art. 112 alin. (2) — prevede doar posibilitatea unei Camere de a adopta o moțiune simplă prin care să își exprime poziția cu privire la o problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă ce a făcut obiectul unei interpelări. În acord cu aceste prevederi constituționale, art. 186 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților instituie reguli procedurale pentru adoptarea unei moțiuni simple, stabilind că aceasta poate fi inițiată de cel puțin 50 de deputați și nu poate avea o finalitate specifică moțiunii de cenzură. În schimb, în cazul moțiunii de cenzură, însuși art. 113 din Constituție prevede norme procedurale, potrivit cărora moțiunea de cenzură poate fi inițiată de cel puțin o pătrime din numărul total al deputaților și senatorilor, se comunică Guvernului la data depunerii și se dezbate după 3 zile de la data când a fost prezentată în ședința comună a celor două Camere.

40. În aceste condiții, prevederile art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților [potrivit cărora președintele Camerei nu va lua în considerare moțiunile simple care nu îndeplinesc cerințele prevăzute la art. 186 alin. (1) — și anume, dacă nu sunt inițiate de cel puțin 50 de deputați și nu exprimă poziția acestora într-o anumită problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă care a făcut obiectul unei interpelări — și nici pe cele care vizează finalități specifice moțiunii de cenzură] nu contravin dispozițiilor art. 112 alin. (2) din Constituție [care prevăd doar posibilitatea unei Camere de a adopta o moțiune simplă], întrucât instituie reguli de procedură pentru inițierea unei moțiuni de cenzură, și anume sancțiunea neluării în considerare a moțiunilor simple care nu îndeplinesc cerințele prevăzute de Regulament, referitoare la titularii, obiectul și scopul inițiativei moțiunii simple.

41. Cât privește invocarea de către autorii sesizării a Deciziei nr. 1.525 din 24 noiembrie 2010 — prin care Curtea Constituțională a constatat încălcarea principiului statului de drept în cazul unei moțiuni de cenzură, care îndeplinea condițiile prevăzute de art. 113 alin. (2) din Constituție, dar care nu a fost supusă dezbaterii, ca urmare a refuzului președintelui Camerei de a

proceda la dezbatere și la adoptarea/respingerea acesteia — Curtea constată că aceasta nu poate fi primită. Astfel, în acel caz, problema de drept constituțional ridicată era, așa cum a reținut Curtea, „posibilitatea eventuală a blocării procedurii prevăzute de art. 114 din Constituție prin invocarea dispozițiilor art. 146 lit. e) coroborate cu cele ale art. 147 alin. (4) din Constituție”. Este adevărat că, prin decizia sus-menționată, Curtea a constatat că „Parlamentul, prin reprezentantul său, și anume președintele Senatului, refuză supunerea acesteia spre dezbatere în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului, contrar prevederilor art. 114 alin. (2) coroborate cu cele ale art. 113 alin. (3) din Constituție. În acest mod opoziția parlamentară nu se mai poate exprima și controlul parlamentar este lipsit de eficiență. Or, niciun instrument juridic prevăzut de Constituție nu poate fi lipsit de eficiență, golirea lui de conținut determinând caracterul lui iluzoriu și, implicit, încălcarea principiului constituțional al statului de drept”. Însă, în acel caz, nu s-a ridicat problema reglementării condițiilor privind exercitarea dreptului de inițiativă a motiunii de cenzură, condiții instituite de art. 113 din Constituție (potrivit căruia motiunea de cenzură poate fi inițiată de cel puțin o pătrime din numărul total al deputaților și senatorilor), ci problema refuzului președintelui Senatului de a supune motiunea spre dezbatere în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului. În acest sens, Curtea a stabilit că, la nivelul Parlamentului, „în condițiile procedurale stabilite prin Constituție și Regulamentul ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului”, se poate depune și vota o motiune de cenzură care are drept efect demiterea Guvernului. Așadar, Curtea reține că aceste considerente, aplicabile situației în care președintele unei Camere refuză supunerea spre dezbatere a unei motiuni, depusă în condițiile procedurale stabilite prin Constituție și Regulament, nu pot fi aplicate *mutatis mutandis* cauzei de față, în care se critică prevederea din Regulamentul Camerei Deputaților care instituie sancțiunea neluării în considerare a motiunii simple care nu îndeplinește condițiile privind dreptul de inițiativă.

42. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 61, art. 67 și art. 1 alin. (5) din Constituție, prin raportare la art. 92 alin. (2) și art. 192 din Regulamentul Camerei Deputaților, Curtea reține că autorii sesizării susțin, în esență, că, potrivit dispozițiilor criticate, președintele Camerei întrerupe procedura de dezbatere și de adoptare a actului juridic materializat în forma proiectului de hotărâre, motiunii sau motiunii de cenzură, deși singura abilitată să se pronunțe în sensul admiterii sau respingerii proiectului de hotărâre, motiunii simple sau motiunii de cenzură este Camera Deputaților, potrivit art. 61 și art. 67 din Constituție. Totodată, se susține că, în manifestarea dreptului de inițiativă, deputații pot înregistra un proiect de act juridic care îmbracă forma motiunii.

43. Referitor la actul Camerei Deputaților, adoptat ca urmare a debaterii unei motiuni simple sau a unei motiuni de cenzură, Curtea reține că, prin Decizia nr. 533 din 12 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 592 din 24 iulie 2017, paragraful 15, a constatat că motiunea de cenzură, deși prin excelență un act politic, produce consecințe juridice în plan constituțional, astfel că ea trebuie adoptată procedural potrivit exigențelor Constituției. Prin urmare, controlul de constituționalitate asupra unei motiuni de cenzură nu poate viza conținutul sau motivele care au dus la adoptarea acesteia, ci numai aspectele strict formale de nivel constituțional referitoare la adoptarea sa. De aceea, Curtea a constatat că, deși nu are drept elemente formale de identificare similare cu cele ale altor hotărâri parlamentare, motiunea de cenzură este, în fond, tot o hotărâre adoptată de plenul reunit al celor două Camere ale Parlamentului, astfel încât intră în sfera de cuprindere a art. 146 lit. l) din Constituție coroborat cu art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992.

44. Având în vedere această jurisprudență, care vizează posibilitatea exercitării controlului de constituționalitate asupra

unei motiuni de cenzură, în temeiul art. 146 lit. c) din Constituție, coroborat cu art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, și ținând cont și de dispozițiile art. 192 din Regulamentul Camerei Deputaților, potrivit căruia „În cazul în care o motiune simplă este aprobată, hotărârea Camerei se va trimite Guvernului, care va ține cont de poziția exprimată în cuprinsul respectivei motiuni”, Curtea constată că motiunea și hotărârea sunt manifestări de voință distincte, ce rezultă ca expresie a unor competențe diferite. Astfel, contrar susținerilor autorilor sesizării, chiar dacă este adoptată printr-o hotărâre, motiunii simple nu i se aplică, în ceea ce privește dreptul de inițiativă, reglementările generale privind hotărârile Camerei Deputaților [cum este art. 92 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților, inclus în secțiunea a 3-a intitulată „Procedura legislativă”, potrivit căruia „Deputații pot prezenta și proiecte de hotărâri ale Camerei Deputaților”], ci reglementările speciale privind motiunile simple din Regulamentul Camerei Deputaților, potrivit principiului de drept *specialia generalibus derogant*. Astfel, referitor la condițiile de exercitare a dreptului de inițiativă, motiunii simple i se aplică prevederile art. 186 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților, potrivit căruia motiunea simplă poate fi inițiată de cel puțin 50 de deputați și exprimă poziția acestora într-o anumită problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă care a făcut obiectul unei interpelări, iar nu art. 92 din Regulamentul Camerei Deputaților, referitor la procedura legislativă. De asemenea, motiunii de cenzură i se aplică, referitor la condițiile de inițiere, dispozițiile constituționale ale art. 113, precum și ale art. 92 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, așa cum prevede art. 186 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților.

45. Textul criticat — art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților — stabilește sancțiunea neluării în considerare a motiunilor simple care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (1) al art. 186 (și anume să fie inițiată de cel puțin 50 de deputați și să exprime poziția acestora într-o anumită problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă care a făcut obiectul unei interpelări) sau a celor care vizează finalități specifice motiunii de cenzură. Or, instituirea, prin Regulamentul Camerei Deputaților, a acestor condiții prealabile depunerii și debaterii motiunii simple și a sancțiunii corelative a neluării în considerare de către președintele Camerei Deputaților a motiunilor simple care nu îndeplinesc aceste condiții nu poate conduce *de plano* la neconstituționalitatea textului criticat.

46. Curtea reține că, în cadrul atribuției prevăzute de dispoziția criticată, președintele Camerei Deputaților nu are posibilitatea de a analiza pe fond motiunea, respingând-o sau admitând-o, așa cum susțin autorii sesizării, ci doar verifică îndeplinirea cerințelor prevăzute de Regulament, referitoare la titularii, obiectul și scopul motiunii simple, și nu le ia în considerare pe cele care nu îndeplinesc aceste cerințe. Prin urmare, Curtea constată că exercitarea acestei prerogative a președintelui Camerei Deputaților nu poate fi arbitrară, ci aceasta este circumscrisă neîndeplinirii condițiilor strict formale din Regulamentul Camerei Deputaților. Astfel, este evident că, ulterior, după îndeplinirea tuturor cerințelor regulamentare, se poate relua inițiativa motiunii simple, președintele Camerei fiind obligat, potrivit art. 188 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților, să stabilească data debaterii motiunii simple, care nu poate depăși 6 zile de la înregistrarea acesteia, înștiințând Guvernul în acest sens.

47. Pentru aceleași motive, Curtea constată că nici susținerile autorilor sesizării, potrivit cărora niciun organ de conducere nu poate întrerupe procedura de dezbatere și adoptare a actului juridic materializat în forma proiectului de hotărâre, motiunii sau motiunii de cenzură, deoarece manifestarea de voință politică se realizează în temeiul

mandatului reprezentativ, nu pot fi reținute. Astfel, prin neluarea în seamă a motiunii simple care nu îndeplinește condițiile formale prevăzute de Regulament, președintele Camerei nu întrerupe procedura de adoptare și dezbateră a motiunii simple, ci doar verifică îndeplinirea acestor condiții referitoare la inițiativa motiunii simple, condiții prealabile procedurii de dezbateră și adoptare, prevăzute în mod clar și explicit în Regulament. Așadar, în temeiul prevederilor criticate din Regulamentul Camerei Deputaților, președintele Camerei Deputaților nu poate decide, în mod arbitrar, ce motiuni simple pot fi supuse dezbaterii plenului.

48. De altfel, în jurisprudența sa, Curtea a statuat în mod constant că „aplicarea regulamentului este o atribuție a Camerei Deputaților, așa încât contestațiile deputaților privind actele concrete de aplicare a prevederilor regulamentului sunt de competență exclusivă a Camerei Deputaților, aplicabile, în acest caz, fiind căile și procedurile parlamentare stabilite prin propriul regulament, după cum și desfășurarea procedurii legislative parlamentare depinde hotărâtor de prevederile aceluiași regulament, care, evident, trebuie să concorde cu normele și principiile fundamentale” (a se vedea în acest sens Decizia nr. 1.612 din 15 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial a României, Partea I, nr. 888 din 30 decembrie 2010). În acest sens, Curtea reține că, potrivit art. 242 lit. b) din Regulamentul Camerei Deputaților, nerespectarea de către deputați a prevederilor regulamentare constituie abatere disciplinară parlamentară.

49. Curtea mai reține că și Regulamentul Senatului, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 992 din 18 noiembrie 2018, instituie atât condiții referitoare la inițiativa motiunii simple, cât și sancțiunea de a nu supune dezbaterii motiunile care nu îndeplinesc aceste condiții. Astfel, la art. 166 alin. (2) din acest regulament se prevede că „Președintele Senatului nu va supune dezbaterii motiunile simple care nu îndeplinesc cerințele prevăzute la art. 164 și nici pe cele care vizează finalități specifice motiunii de cenzură, prezentând Senatului motivele deciziei sale”, iar la art. 164 prevede că „(1) Motiunea simplă exprimă poziția Senatului într-o anumită problemă de politică internă sau externă ori, după caz, cu privire la o problemă ce a făcut obiectul unei interpelări. (2) Motiunea simplă poate fi inițiată de cel puțin o pătrime din numărul senatorilor. (3) Motiunea simplă trebuie să fie întocmită corespunzător actelor juridice ale Senatului și să cuprindă motivarea și dispozitivul. Motiunea se depune la președintele de ședință, în plenul Senatului”. Curtea observă că Regulamentul Senatului a reglementat și obligația președintelui de a prezenta Senatului motivele deciziei sale de a nu supune dezbaterii motiunile simple care nu îndeplinesc condițiile prevăzute de acest regulament, reglementare ce nu are corespondent în Regulamentul Camerei Deputaților. Însă, Curtea reamintește că, în temeiul prevederilor constituționale ale art. 61 privind rolul și structura Parlamentului și ale art. 64 privind organizarea internă a fiecărei Camere a Parlamentului, a reținut, în jurisprudența sa, că „fiecare Cameră este în drept să își stabilească, în limitele și cu respectarea prevederilor constituționale, regulile de organizare și funcționare, care, în substanța lor, alcătuiesc regulamentul fiecărei Camere. Ca urmare, organizarea și funcționarea fiecărei Camere a Parlamentului se stabilesc prin regulament propriu, adoptat prin hotărâre proprie a fiecărei Camere, cu votul majorității membrilor Camerei respective. Astfel, în virtutea principiului autonomiei reglementare a Camerei Deputaților, consacrat de art. 64 alin. (1) teza întâi din Constituție, orice reglementare privind organizarea și funcționarea Camerei Deputaților, care nu este prevăzută de Constituție, poate și trebuie să fie stabilită prin regulamentul propriu. Prin urmare, Camera Deputaților este suverană în a adopta măsurile pe care le consideră necesare și oportune

pentru buna organizare și funcționare a sa” (a se vedea în acest sens Decizia nr. 667 din 18 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 397 din 7 iunie 2011).

50. În consecință, pentru toate aceste motive, Curtea constată că susținerile privind încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5), art. 61 și art. 67 din Constituție sunt neîntemeiate.

51. Referitor la critica privind substituirea președintelui Camerei în competența Curții Constituționale, prin analiza îndeplinirii condițiilor de constituționalitate, se constată că nici aceasta nu poate fi primită. Este adevărat că, prin Decizia nr. 533 din 12 iulie 2017, precitată, paragraful 15, Curtea a constatat că „motiunea de cenzură, deși prin excelență un act politic, produce consecințe juridice în plan constituțional, astfel că ea trebuie adoptată procedural potrivit exigențelor Constituției. Prin urmare, controlul de constituționalitate asupra unei motiuni de cenzură nu poate viza conținutul sau motivele care au dus la adoptarea acesteia, ci numai aspectele strict formale de nivel constituțional referitoare la adoptarea sa”. Însă, în cazul motiunii simple, aspectele strict formale pe care le analizează președintele Camerei sunt prevăzute în Regulamentul Camerei Deputaților, iar nu în Constituție (spre deosebire de motiunea de cenzură, în cazul căreia acestea sunt prevăzute în Constituție).

52. **Cu privire la dispozițiile art. 35 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților**, autorii sesizării de neconstituționalitate susțin, în esență, că acestea contravin dispozițiilor art. 66 alin. (3) din Constituție, deoarece nu stipulează excluderea de la delegare a atribuției președintelui Camerei Deputaților prevăzute la art. 34 lit. a), potrivit căruia președintele „convoacă deputații în sesiuni ordinare sau extraordinare, conform prevederilor prezentului regulament”. Cu privire la aceste critici, Curtea reține că, potrivit art. 35 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților, „Vicepreședinții îndeplinesc atribuțiile stabilite de Biroul permanent sau încredințate de președintele Camerei Deputaților”. Totodată, art. 35 alin. (2) are următorul conținut: „Vicepreședinții conduc activitatea Biroului permanent și a plenului Camerei Deputaților, la solicitarea președintelui sau, în absența acestuia, prin decizie a președintelui Camerei Deputaților”.

53. Curtea reține că, referitor la modalitatea în care Parlamentul își desfășoară activitatea, Legea fundamentală stabilește în art. 66 alin. (1) și (2) următoarele: „(1) Camera Deputaților și Senatul se întrunesc în două sesiuni ordinare pe an. Prima sesiune începe în luna februarie și nu poate depăși sfârșitul lunii iunie. A doua sesiune începe în luna septembrie și nu poate depăși sfârșitul lunii decembrie. (2) Camera Deputaților și Senatul se întrunesc și în sesiuni extraordinare, la cererea Președintelui României, a biroului permanent al fiecărei Camere ori a cel puțin o treime din numărul deputaților sau al senatorilor.” De asemenea, Constituția stabilește, în mod expres și în considerarea funcției de președinte al Camerei Deputaților, că acesta are obligația constituțională de a proceda la convocarea sesiunilor ordinare sau extraordinare. Astfel, art. 66 alin. (3) din Constituție precizează: „convocarea Camerelor se face de președinții acestora.” Reproducând fidel dispozițiile Constituției, art. 34 lit. a) din Regulamentul Camerei Deputaților prevede, printre atribuțiile președintelui Camerei Deputaților, aceea de a convoca deputații în sesiuni ordinare sau extraordinare, conform Regulamentului. Prin urmare, potrivit art. 66 alin. (3), solicitarea Președintelui României, a Biroului permanent al Camerei Deputaților, a Biroului permanent al Senatului ori a cel puțin o treime din numărul deputaților sau al senatorilor trebuie urmată de convocarea Camerelor parlamentare de președinții acestora în sesiune extraordinară.

54. Cu privire la delegarea către vicepreședinte a atribuției președintelui unei Camere a Parlamentului de convocare a sesiunii extraordinare, prin Decizia nr. 583 din 25 septembrie

2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 4 octombrie 2018, paragraful 114, Curtea — pronunțându-se în cadrul controlului de constituționalitate *a priori* asupra unei legi adoptate în sesiunea extraordinară convocată de vicepreședintele Camerei Deputaților — a reținut că „actul de convocare are un caracter tehnic, fiind emis în considerarea competenței legale pe care o au președinții Camerelor; astfel, chiar în condițiile în care președinții Camerelor își încalcă obligația constituțională de a emite decizia de convocare, Camerele au posibilitatea de a se întruni din proprie inițiativă”. La paragraful 115 al acestei decizii, Curtea a constatat că, „potrivit art. 35 alin. (1) și (2) din Regulamentul Camerei Deputaților, vicepreședinții îndeplinesc atribuțiile stabilite de Biroul permanent sau încredințate de președintele Camerei Deputaților, respectiv conduc activitatea Biroului permanent și a plenului Camerei Deputaților, la solicitarea președintelui sau, în absența acestuia, prin decizie a președintelui Camerei Deputaților. Prin urmare, atât timp cât vicepreședintele are competența regulamentară să exercite atribuțiile președintelui Camerei Deputaților, în condițiile unei înțelegeri prealabile între aceștia, nu se poate reține că decizia de convocare a sesiunii extraordinare a fost semnată de un subiect de drept, care nu avea competența funcțională de a exercita atribuții ale președintelui Camerei Deputaților.” În consecință, Curtea a constatat, la paragraful 117 din decizia sus-menționată, că decizia de convocare a Camerei Deputaților în sesiune extraordinară este semnată de un vicepreședinte al acesteia, în substituirea președintelui, potrivit Regulamentului Camerei Deputaților, iar, pe de altă parte, că nu are competența de a verifica modul de aplicare a regulamentelor parlamentare, ceea ce determină concluzia potrivit căreia legea a fost adoptată în cadrul unei sesiuni extraordinare, cu respectarea art. 66 alin. (3) din Constituție.

55. Ținând cont de această jurisprudență, Curtea constată că susținerile autorilor sesizării — potrivit cărora art. 35 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților este neconstituțional, deoarece nu stipulează excluderea de la delegare a atribuției președintelui Camerei Deputaților prevăzute la art. 34 lit. a), potrivit căruia președintele „*convoacă deputații în sesiuni ordinare sau extraordinare, conform prevederilor prezentului regulament*” — nu sunt întemeiate. În consecință, art. 35 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților nu încalcă dispozițiile art. 66 alin. (3) din Constituție.

56. Cât privește invocarea de către autorii sesizării a Deciziei nr. 46 din 17 mai 1994, Curtea reține că aceasta nu are legătură cu cauza de față. Astfel, prin această decizie, Curtea a constatat neconstituționalitatea art. 26 alin. (2) din Regulamentul Senatului [care prevedea că, în perioada în care președintele Senatului asigură interimatul funcției de Președinte al României, atribuțiile președintelui Senatului se exercită de către unul dintre vicepreședinți, ales de Senat], deoarece înlocuitorul președintelui Senatului, pe perioada cât acesta este suspendat din exercițiul funcției, ar fi avut statutul juridic al unui președinte interimar, soluție neconstituțională, întrucât, potrivit Constituției, președintele Senatului nu poate fi decât președinte de legislatură.

57. **Cu privire la dispozițiile art. 13 alin. (1), (6) și (7) și ale art. 19 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților**, autorii sesizării susțin, în esență, că acestea contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 40 alin. (1) și art. 69, deoarece lipsesc deputații ce au părăsit un grup parlamentar sau partidul pe lista căruia au fost aleși de dreptul de a se asocia în vederea formării unui nou grup parlamentar. De asemenea, se susține că art. 19 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților interzice unui partid care nu a participat în alegeri să formeze un grup parlamentar, chiar și în ipoteza în care deputații ce au participat la alegeri pe listele aceluiași partid sunt membri

ai partidului în discuție și își exprimă intenția de a crea un grup parlamentar. Cu privire la aceste critici, Curtea observă că dispozițiile criticate din Regulamentul Camerei Deputaților fac parte din secțiunea a 2-a „*Grupurile parlamentare*” a cap. I „*Organizarea Camerei Deputaților*” și reglementează regulile de constituire a grupurilor parlamentare, în temeiul art. 64 alin. (3) din Constituție, potrivit căruia „*Deputații și senatorii se pot organiza în grupuri parlamentare, potrivit regulamentului fiecărei Camere.*”

58. Referindu-se la dreptul parlamentarilor de a forma grupuri parlamentare, drept prevăzut de art. 61 alin. (3) din Constituție [devenit, ca urmare a revizuirii Constituției, art. 64 alin. (3)], prin Decizia nr. 44 din 8 iulie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 10 august 1993, Curtea a stabilit că „într-o interpretare juridică riguroasă este limpede că textul constituțional exprimă clar, fără dubii, că suntem în prezența unei facultăți, a unei libertăți de opțiune”.

59. În ceea ce privește critica referitoare la încălcarea dreptului de asociere, prevăzut de art. 40 din Constituție, prin aceeași decizie, analizând constituționalitatea unei text din Regulamentul Adunării Deputaților care reglementa posibilitatea deputaților de a se constitui în grupuri parlamentare, Curtea a decis că invocarea art. 37 (dreptul de asociere) din Constituție [devenit, ca urmare a revizuirii Constituției, art. 40 alin. (1)] nu este relevantă, pentru simplul motiv că nici Parlamentul, nici Camerele sale, nici structurile interne nu sunt rezultatul dreptului de asociere, lor fiindu-le aplicabile celelalte dispoziții constituționale menționate.

60. În același sens, prin Decizia nr. 1.490 din 17 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 861 din 22 decembrie 2010, Curtea a reținut că grupurile parlamentare reprezintă structuri organizatorice ale Camerelor Parlamentului, constituite pe bază de afinitate politică. În ceea ce privește dispozițiile art. 40 alin. (1) din Constituție, care consacră dreptul de asociere a cetățenilor în partide politice, în sindicate, în patronate și în alte forme de asociere, Curtea a constatat că acestea nu au incidență în cauza referitoare la constituirea unor grupuri parlamentare. Astfel, nici Parlamentul, nici Camerele sale și nici structurile interne ale Camerelor nu sunt un rezultat al dreptului de asociere. Curtea a mai reținut că grupurile parlamentare reunesc deputați sau senatori având aceeași concepție politică sau concepții înrudite și reprezintă, în esență, fragmente ale unei autorități publice, iar nu asociații, în sensul juridic al termenului.

61. Având în vedere această jurisprudență, Curtea constată că invocarea dreptului constituțional de asociere, potrivit căruia cetățenii se pot asocia liber în partide politice, în sindicate, în patronate și în alte forme de asociere, nu are legătură cu dreptul parlamentarilor de a forma grupuri parlamentare, potrivit regulamentului fiecărei Camere, drept consacrat de art. 64 alin. (3) din Constituție.

62. Pentru aceleași motive, nici critica potrivit căreia art. 13 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților îngreădește dreptul de constituire a grupurilor parlamentare și, implicit, încalcă dreptul la asociere sub aspect temporal, instituind condiția ca grupul parlamentar nou-format să fie prezentat de către liderul său la începutul sesiunii parlamentare, nu poate fi primită.

63. Referitor la încălcarea art. 69 din Constituție, potrivit căruia, în exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului și orice mandat imperativ este nul, autorii sesizării susțin, în esență, că mandatul deputaților se exercită în serviciul poporului, iar nu în serviciul partidului ai căror membri sunt sau au fost sau în serviciul grupului parlamentar de care aparțin sau au aparținut. Așadar, imposibilitatea deputatului de a participa la constituirea unui nou grup parlamentar, având drept considerent faptul că acesta a făcut anterior parte dintr-un grup

parlamentar, reprezintă o îngrădire a mandatului său și a exercitării obligațiilor pe care acesta le are față de cetățeni, având în vedere că acesta nu va putea exercita atribuțiile și prerogativele pe care numai membrii sau liderul grupului le pot/poate avea. Cu privire la aceste susțineri, Curtea reține că autorii sesizării sunt nemulțumiți, în esență, de prevederile Regulamentului Camerei Deputaților care interzic formarea de grupuri parlamentare ale unor partide care nu au obținut mandate în urma alegerilor.

64. Curtea reține că, în temeiul art. 64 alin. (3) din Constituție, care consacră dreptul parlamentarului de a se organiza în grupuri parlamentare, potrivit regulamentului fiecărei Camere, Regulamentul Camerei Deputaților instituie următoarele reguli de constituire a grupurilor parlamentare: grupurile parlamentare sunt structuri ale Camerei Deputaților formate din cel puțin 10 deputați [art. 13 alin. (1)]; deputații care au candidat în alegeri pe lista aceleiași partid politic, a aceleiași formațiuni politice, pe listele unei alianțe politice sau alianțe electorale pot forma grupuri parlamentare [art. 13 alin. (1)]; deputații care au candidat ca independenți pot forma grupuri parlamentare [art. 13 alin. (1)]; deputații care reprezintă organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale pot constitui un singur grup parlamentar [art. 13 alin. (1)]; deputații unui partid politic sau ai unei formațiuni politice nu pot constitui decât un singur grup parlamentar [art. 13 alin. (2)]; deputații care au candidat pe listele unei alianțe politice sau alianțe electorale și fac parte din partide politice diferite pot constitui grupuri parlamentare proprii ale partidelor politice din care fac parte [art. 13 alin. (3)]; grupurile parlamentare ale unor partide politice care au fuzionat pe parcursul unei legislaturi constituie un singur grup parlamentar sub denumirea partidului nou-înființat prin fuziune, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești privind constituirea noului partid [art. 13 alin. (4)]; deputații partidelor politice, formațiunilor politice, alianțelor politice sau ai alianțelor electorale, precum și deputații independenți care nu întrucesc numărul necesar pentru a forma un grup parlamentar se pot reuni în grupuri parlamentare mixte ori se pot afilia altor grupuri parlamentare constituite potrivit alin. (1) [art. 13 alin. (5)]; deputații care părăsesc grupul parlamentar din care fac parte devin deputați neafiliați, dacă nu se afiliază unui alt grup parlamentar [art. 13 alin. (6)]; deputații rămași neafiliați nu-și pot constitui un grup parlamentar [art. 13 alin. (6)]; în cazul constituirii de noi grupuri parlamentare, acestea sunt prezentate plenului de către liderii lor, la începutul sesiunii parlamentare [art. 13 alin. (7)].

65. Cât privește rolul grupurilor parlamentare, exercitat prin liderii de grup, Curtea reține că acesta rezultă, în esență, din următoarele aspecte: nominalizarea reprezentanților în comisiile permanente ale Camerei Deputaților, în comisiile speciale sau de anchetă ale acesteia ori în comisiile comune ale Camerei Deputaților și Senatului; nominalizarea reprezentanților în instituțiile sau autoritățile publice aflate în subordinea Parlamentului României, în grupurile de prietenie interparlamentare, în structuri parlamentare internaționale la care România este parte; propunerea candidaților grupului parlamentar pentru funcțiile de conducere și pentru reprezentanții acestuia în diverse structuri ale Camerei Deputaților, funcții care îi revin de drept, conform ponderii grupului său parlamentar în configurația politică a Camerei Deputaților și negocierilor între liderii de grup; solicitarea revocării din funcție sau înlocuirea reprezentanților grupului parlamentar din structurile Camerei Deputaților; participarea liderului de grup la ședințele Biroului permanent al Camerei Deputaților și la dezbaterile acestuia fără a avea drept de vot; posibilitatea de a solicita plenului Camerei Deputaților: pauză pentru consultări, verificarea cvorumului, ținerea unor ședințe nepublice ale plenului, încheierea dezbaterilor în Camera

Deputaților și modificarea programului de lucru; prezentarea amendamentelor la proiectele de lege și propunerile legislative aflate în dezbaterile comisiilor permanente ale Camerei Deputaților; propunerea retrimiterii la comisie a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative; exercitarea dreptului de a sesiza Curtea Constituțională cu verificarea constituționalității regulamentelor Parlamentului.

66. Având în vedere acestea, Curtea reține că unul dintre aspectele esențiale ale rolului grupurilor parlamentare îl constituie implicarea în formarea diverselor structuri ale Camerelor Parlamentului, prin formularea de propuneri pentru alegerea componenței birourilor permanente și a comisiilor parlamentare. Ținând seama de principiul constituirii birourilor permanente și a comisiilor parlamentare potrivit configurației politice a Camerei, principiu consacrat de art. 64 alin. (5) din Constituție [potrivit căruia „*Birourile permanente și comisiile parlamentare se alcătuiesc potrivit configurației politice a fiecărei Camere*”], propunerile grupurilor parlamentare pentru Biroul permanent și comisiile parlamentare se fac în limita numărului de locuri ce revin grupurilor, stabilit în raport cu ponderea lor în totalitatea membrilor Camerei. În acest sens, Curtea reține că, potrivit art. 16 din Regulamentul Camerei Deputaților, „*În prima ședință de constituire a Camerei Deputaților, grupurile parlamentare sunt prezentate în ordinea mărimii acestora, rezultată în urma alegerilor.*”

67. În jurisprudența sa referitoare la constituirea grupurilor parlamentare, prin Decizia nr. 44 din 8 iulie 1993, precitată, Curtea a constatat că art. 66 din Constituție [devenit, ca urmare a revizuirii Constituției, art. 69] stabilește că, în exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului și că orice mandat imperativ este nul. Practic, acest articol valorifică fără limite mandatul reprezentativ. Acest text constituțional trebuie să constituie punctul de plecare în explicarea raporturilor constituționale dintre deputat și alegătorii săi, partidul politic care l-a propulsat, Camera din care face parte. Interpretarea acestui articol constituțional nu poate fi decât în sensul că deputatul, din punct de vedere juridic, nu mai are nicio răspundere juridică față de alegătorii din circumscripția care l-a ales și nici față de partidul pe lista căruia a candidat. Raporturile sale cu alegătorii și partidul sunt raporturi morale, politice, dar nu juridice. El nu mai este ținut să îndeplinească vreă obligație față de aceștia, el este obligat numai poporului. În contextul constituțional românesc ce valorifică fără limite mandatul reprezentativ, singura posibilitate pe care o are partidul sau pe care o au alegătorii nemulțumiți de activitatea unui deputat este să nu-l realeagă. În consecință, deputatul are facultatea constituțională de a adera la un grup parlamentar sau altul în funcție de opțiunile sale, de a se transfera de la un grup parlamentar la altul sau de a se declara independent față de toate grupurile parlamentare. Nicio altă normă juridică, legală sau regulamentară nu poate contraveni acestor dispoziții constituționale. Curtea a mai stabilit că „asupra modalităților, procedurilor și condițiilor în care aceste modificări ale componenței grupurilor parlamentare vor putea avea loc, nu poate decide decât Camera Deputaților însăși, potrivit principiului autonomiei regulamentare în virtutea căruia ea își stabilește organizarea și desfășurarea propriei activități, respectându-se, firește, normele constituționale care și-ar găsi aplicații în astfel de situații”. Mai mult, Curtea a constatat că „este o altă problemă în cazul în care constituirea unui grup parlamentar, ca urmare a acestor renunțări, afilieri și transferuri ar avea ca efect reprezentarea în Parlament a unui partid politic care nu a reușit prin alegeri să-și trimită în Parlament niciun candidat. O asemenea situație ar fi evident contrară Constituției și mai ales acelor norme constituționale care vorbesc de partide reprezentate în Parlament [a se vedea art. 102 alin. (1)]”. În același sens este și Decizia nr. 196 din 28 aprilie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 417 din 17 mai 2004.

68. De asemenea, prin Decizia nr. 45 din 17 mai 1994, precizată, Curtea a decis că art. 18 din Regulamentul Camerei Deputaților privind părăsirea unui grup parlamentar și interdicția trecerii în altul vine în contradicție cu art. 61 alin. (3) [devenit art. 64 alin. (3)], precum și cu art. 66 [devenit art. 69] din Constituție, ca fiind o îngădire a mandatului reprezentativ. Totodată, prin Decizia nr. 46 din 17 mai 1994, Curtea a constatat că „interdicția trecerii senatorilor de la un grup parlamentar la altul sau de a se afilia unui grup parlamentar dacă au părăsit grupul din care făceau parte, care au valoarea unor sancțiuni pentru părăsirea unui grup parlamentar, sunt neconstituționale, întrucât atât părăsirea unui grup, cât și trecerea sau afilierea ulterioară la altul, constituie modalități ale exercitării unuia și aceluiași drept constituțional, prevăzut de art. 61 alin. (3) din Constituție și de alin. (1) al art. 13 din regulament.” Curtea a mai stabilit că „cele arătate cu privire la părăsirea unui grup parlamentar sau la trecerea de la un grup parlamentar la altul, inclusiv afilierea, nu împiedică posibilitatea de a se stabili anumite reguli specifice ipotezelor avute în vedere pentru a nu se destabiliza activitatea parlamentară pe perioada desfășurării sesiunii. Una dintre rațiunile regulamentului este tocmai asigurarea eficacității acestei activități. Astfel, în considerarea, de exemplu, a faptului că alegerea Biroului permanent se face la începutul fiecărei sesiuni, orice modificare a compoziției grupurilor ar putea fi corelată cu această regulă. Asemenea norme, ce se găsesc și în practica altor parlamente, nu sunt neconstituționale întrucât constituie modalități de exercitare a dreptului senatorilor de a se constitui în grupuri parlamentare ținând seama și de cerințele asigurării stabilității organelor de lucru ale Senatului”.

69. Prin Decizia nr. 1.490 din 17 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a reiterat faptul că a statuat în mod constant asupra posibilității neîngrădite a parlamentarilor de a trece de la un grup parlamentar la altul, de a se afilia la un grup parlamentar sau de a constitui un grup format din parlamentari independenți, sancționând, de fiecare dată când a fost sesizată, normele regulamentare care limitau acest drept, norme apreciate, în esență, ca fiind în contradicție cu dispozițiile art. 69 alin. (2) din Constituție, care respinge orice formă de mandat imperativ. Așadar, grupurile parlamentare nu sunt structuri obligatorii ale Parlamentului. Rezultând din uniunea voluntară a parlamentarilor, crearea grupurilor parlamentare constituie un drept, iar nu o obligație. Textul constituțional menționat, referindu-se la acest drept al parlamentarilor, nu stabilește nicio restricție cât privește momentul exercitării acestuia. Prin urmare, Curtea a decis că nu este contrară Legii fundamentale constituirea, pe parcursul legislaturii, potrivit regulamentelor Camerelor și cu respectarea Constituției, a unui grup parlamentar care nu a existat la începutul legislaturii, cu condiția, desprinsă, de asemenea, din interpretarea normelor constituționale, ca pe această cale să nu fie reprezentate în Parlament partide care nu au obținut mandate la alegeri.

70. Având în vedere această jurisprudență, Curtea constată că ipotezele asupra cărora s-a pronunțat anterior vizau interdicția trecerii unui parlamentar de la un grup parlamentar la altul și interdicția parlamentarilor independenți de a-și forma un grup parlamentar. În speța de față însă nu este vorba despre aceste ipoteze, astfel încât considerentele invocate de autorii sesizării din deciziile Curții Constituționale nu sunt relevante în cauza de față, care vizează interdicția parlamentarilor rămași neafiliați de a-și forma un grup parlamentar și interdicția formării unui grup parlamentar al unui partid care nu a obținut mandate în urma alegerilor.

71. Dispozițiile criticate din Regulamentul Camerei Deputaților nu neagă dreptul deputaților de a se organiza în grupuri parlamentare, așa cum este acesta consacrat de art. 64 alin. (3) din Constituție. Potrivit acestei norme constituționale, acest drept se exercită în condițiile prevăzute de Regulament, evident condiții ce trebuie reglementate cu respectarea celorlalte

prevederi constituționale. Astfel, un deputat care a părăsit grupul parlamentar din care făcea parte are posibilitatea de a se afilia la un grup parlamentar constituit în conformitate cu art. 13 alin. (1) din Regulament. Deputații care nu au devenit membri ai unor grupuri parlamentare constituite la prima întrunire a Camerei Deputaților, precum și deputații care nu s-au afiliat unor grupuri constituite în conformitate cu art. 13 alin. (1) după ce grupurile lor parlamentare s-au desființat, după ce și-au părăsit grupul parlamentar în care au fost membri sau după ce au fost excluși ori au demisionat din partid, devin deputați neafiliați, potrivit art. 14 alin. (1) din Regulament.

72. Cu privire la interdicția deputaților neafiliați de a-și forma un grup parlamentar, prevăzută de art. 13 alin. (6), Curtea reține că aceasta nu contravine posibilității neîngrădite a deputaților de a trece de la un grup parlamentar la altul sau de a se afilia unui grup parlamentar sau de a constitui un grup format din parlamentari independenți dacă au părăsit grupul din care făceau parte — ca modalități ale exercitării dreptului constituțional prevăzut de art. 64 alin. (3). Interdicția formării grupului parlamentar de către deputați neafiliați intervine după ce deputații respectivi și-au exprimat opțiunea, în mod liber, în sensul de a nu deveni membri ai unor grupuri parlamentare sau de a nu se afilia unor grupuri parlamentare sau de a nu constitui un grup al deputaților independenți, ipoteză în care devin deputați neafiliați.

73. Referitor la drepturile deputaților neafiliați, art. 14 alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților prevede că deputații afiliați au următoarele drepturi: „a) să intervină la dezbaterile generale, respectiv la dezbaterile motiunilor, printr-o singură intervenție realizată de un reprezentant comun; b) să delege un reprezentant comun, în calitate de observator fără drept de vot la lucrările Comitetului liderilor grupurilor parlamentare; c) să participe la delegațiile în străinătate ale grupurilor de prietenie, ale comisiilor permanente sau pe bază de invitații personale, cu acordul Biroului permanent”. De asemenea, art. 14 alin. (2) prevede că acestor deputați „li se vor pune la dispoziție pentru folosință comună, de către secretarul general, pe baza deciziei Biroului permanent, o sală de ședință, logistica adecvată, un autoturism și personal tehnic compus dintr-un șofer și o secretară”.

74. Curtea reține că interdicția deputaților neafiliați de a-și forma un grup parlamentar și interdicția formării unui grup parlamentar al unui partid care nu a obținut mandate în urma alegerilor derivă din principiul electiv în constituirea Parlamentului și din necesitatea de reprezentativitate izvorâtă din alegeri. Astfel, în aceste situații, nu se pune în discuție posibilitatea neîngrădită de a trece de la un grup parlamentar la altul sau afilierea la alt grup parlamentar sau posibilitatea constituirii unui nou grup parlamentar al independenților, ci, așa cum a reținut Curtea Constituțională prin Decizia nr. 44 din 8 iulie 1993, „este o altă problemă în cazul în care constituirea unui grup parlamentar, ca urmare a acestor renunțări, afilieri și transferuri ar avea ca efect reprezentarea în Parlament a unui partid politic care nu a reușit prin alegeri să-și trimită în Parlament niciun candidat. O asemenea situație ar fi evident contrară Constituției și mai ales acelor norme constituționale care vorbesc de partide reprezentate în Parlament”.

75. Referitor la susținerea potrivit căreia dispozițiile criticate reprezintă o îngădire a mandatului de deputat și a exercitării obligațiilor pe care acesta le are față de cetățeni, Curtea constată că aceasta nu poate fi primită, deoarece, potrivit art. 69 alin. (1) din Constituție, în exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului. Această obligație constituțională trebuie respectată, indiferent dacă aceștia fac sau nu parte dintr-un grup parlamentar și indiferent din ce grup parlamentar fac parte.

76. Ținând cont de jurisprudența Curții Constituționale, apare cu evidență faptul că dispozițiile criticate din Regulamentul Camerei Deputaților nu contravin prevederilor art. 69 din Legea fundamentală, care consacră mandatul reprezentativ. Pentru aceleași considerente, Curtea nu poate reține nici susținerile autorilor potrivit cărora, prin îngrădirea mai sus menționată, subzistă o încălcare gravă a democrației, care nu îi mai poate susține acesteia principiile și valorile de care se bucură.

77. Cât privește susținerea potrivit căreia interdicția prevăzută de art. 13 alin. (6) din Regulamentul Camerei Deputaților, în sensul că deputații rămași neafiliați nu își pot constitui un grup parlamentar, nu are o reglementare similară în Regulamentul Senatului, Curtea constată că aceasta nu constituie o problemă de constituționalitate. Astfel cum prevede art. 64 alin. (3) din Constituție, deputații și senatorii se pot organiza în grupuri parlamentare, potrivit regulamentului fiecărei Camere. De altfel, potrivit art. 16 alin. (7) din Regulamentul

Senatului, „*Este interzisă constituirea unui grup parlamentar care să reprezinte sau să poarte denumirea unui partid, a unei organizații a cetățenilor aparținând minorităților naționale, a unei alianțe electorale sau alianțe politice care nu a obținut mandate de senator în alegeri.*”

78. În final, Curtea observă că susținerile autorilor sesizării potrivit cărora interdicția de formare a unui nou grup parlamentar, prevăzută de art. 13 alin. (6) din Regulamentul Camerei Deputaților, creează mijlocul de constrângere perfect pentru ca un partid sau liderul acestuia să poată obliga deputații ce dețin funcții în comisii să rămână legați de grupul parlamentar de care aparțin în acel moment, întrucât, în caz contrar, și-ar pierde aceste funcții și nu ar mai avea niciun mijloc de a accede ulterior ca urmare a imposibilității de constituire a unui nou grup, nu reprezintă veritabile critici de neconstituționalitate, ci aspecte referitoare la relația politică dintre un partid și grupul său parlamentar.

79. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. l) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.c), al art. 27 alin. (1) și al art. 28 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, sesizarea de neconstituționalitate formulată de 63 de deputați și constată că dispozițiile art. 13 alin. (1), (6) și (7), art. 19 alin. (1), art. 35 alin. (1) și art. 186 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Camerei Deputaților și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 13 februarie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 102

din 28 februarie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și art. 297 alin. (1) din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și art. 297 alin. (1) din Codul penal, excepție ridicată de Florentina Tăvălică și Nicoleta Afrodita Rențea în Dosarul nr. 7.778/62/2013 al Curții

de Apel Brașov — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.556D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 1.681D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 297 alin. (1) din Codul penal, excepție ridicată de Nicușor Vasilescu în Dosarul nr. 879/115/2016 al Tribunalului Timiș — Secția penală.

4. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor.

6. Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere dispozițiile art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, nu se opune conexării dosarelor.

7. Curtea, având în vedere identitatea de obiect a cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 1.681D/2017 la Dosarul nr. 1.556D/2017, care a fost primul înregistrat.

8. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă. Arată că în ceea ce privește sintagma „nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos”, există deja două decizii de admitere pronunțate de către Curtea Constituțională. Cu privire la posibilitatea Curții Constituționale de a impune ea însăși un prag cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu, face trimitere la jurisprudența în materie, respectiv Decizia nr. 456 din 22 iunie 2017, paragraful 18.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

9. Prin încheierile din 4 aprilie 2017 și 5 mai 2017, pronunțate în dosarele nr. 7.778/62/2013 și nr. 879/115/2016, **Curtea de Apel Brașov — Secția penală și Tribunalul Timiș — Secția penală au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și art. 297 alin. (1) din Codul penal și, respectiv, art. 297 alin. (1) din Codul penal.**

10. Excepția a fost ridicată de Florentina Tăvălică și Nicoleta Afrodita Rențea, respectiv de Nicușor Vasilescu în dosarele de mai sus, având ca obiect soluționarea unor cauze penale în apel în care se fac cercetări cu privire la săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice, prevăzută de art. 248 din Codul penal din 1969 raportat la art. 248¹ din Codul penal din 1969 combinat cu art. 13² din Legea nr. 78/2000, și a infracțiunii prevăzute de art. 297 alin. (1) din Codul penal.

11. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii din Dosarul nr. 1.556D/2017 susțin că prevederile legale menționate încalcă dispozițiile constituționale referitoare la calitatea legilor, deoarece sintagma „*nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos*” este lipsită de previzibilitate. Astfel, se poate ajunge la antrenarea răspunderii penale prin încălcarea unor atribuții de serviciu stabilite de către o instituție cu capital de stat printr-un regulament de ordine interioară, o fișă a postului sau un alt act cu aceeași putere juridică. În acest sens invocă considerentele Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016. Prin urmare, apreciază că art. 248 din Codul penal din 1969 este constituțional în măsura în care prin sintagma contestată se înțelege „nu îndeplinește un act prevăzut expres de legi ori îl îndeplinește prin încălcarea legii”.

12. Totodată, se mai arată că textele de lege criticate sunt neconstituționale, deoarece legiuitorul a omis să instituie un prag valoric sau de altă natură prin care să fie stabilită în mod clar gravitatea faptei care atrage răspunderea penală.

13. Autorul excepției din Dosarul nr. 1.681D/2017 susține că prevederile legale menționate încalcă dispozițiile constituționale referitoare la condițiile în care poate fi restrâns exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți, deoarece încalcă principiul *ultima ratio*. Astfel, spre deosebire de motivele avute în vedere cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016, în prezenta cauză sunt semnalate aspecte referitoare la inexistența unei limite valorice de la care fapta constituie infracțiune. O astfel de situație creată de legiuitor elimină din sfera mijloacelor legale răspunderea materială și disciplinară a funcționarilor.

14. Totodată, se mai susține că norma penală criticată este incompletă, fiind o normă în alb, întrucât infracțiunea nu este clar precizată, nu definește acțiunile sau omisiunile care angajează răspunderea penală, completându-se cu conținutul unor legi ordinare sau al dispozițiilor cuprinse în acte normative cu forță juridică inferioară.

15. **Curtea de Apel Brașov — Secția penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât prin Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016 Curtea Constituțională s-a

pronunțat în ceea ce privește sintagma „îndeplinește în mod defectuos”, iar rațiunile care au fundamentat această soluție sunt valabile *mutatis mutandis* și în ceea ce privește cauza de față.

16. **Tribunalul Timiș — Secția penală** opinează că dispozițiile legale criticate, așa cum au fost interpretate prin Decizia Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016, respectă principiul proporționalității incriminării, întrucât din modul de redactare rezultă faptul că nu orice încălcare a legii constituie infracțiune, ci doar acel tip de încălcare care are o anumită gravitate, respectiv producerea unei pagube sau a unei vătămări a intereselor legale ale unei persoane fizice sau juridice.

17. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

18. **Guvernul** consideră că art. 248 din Codul penal din 1969 este constituțional în măsura în care prin „îndeplinire defectuoasă” se înțelege „îndeplinire prin încălcarea legii”, iar excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 din Codul penal este inadmisibilă, deoarece, potrivit art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016.

19. În ceea ce privește critica formulată din perspectiva lipsei unui prag valoric sau a intensității vătămării, dată fiind natura omisiunii relevate, instanța constituțională nu are competența de a complini acest viciu normativ, întrucât și-ar depăși atribuțiile legale, acționând în sfera de competență a legiuitorului primar sau delegat, acesta fiind singura autoritate care are obligația de a reglementa pragul valoric sau intensitatea vătămării (a se vedea Decizia nr. 456 din 22 iunie 2017).

20. **Avocatul Poporului** arată că își menține opinia exprimată cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016.

21. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

22. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

23. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 248 cu denumirea marginală *Abuzul în serviciu contra intereselor publice* din Codul penal din 1969 și art. 297 alin. (1) cu denumirea marginală *Abuzul în serviciu* din Codul penal, care au următorul conținut:

— Art. 248 din Codul penal din 1969: „*Fapta funcționarului public, care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o tulburare însemnată bunului mers al unui organ sau al unei instituții de stat ori al unei alte unități din cele la care se referă art. 145 sau o pagubă patrimoniului acesteia se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.*”;

— Art. 297 alin. (1) din Codul penal: „*Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.*”

24. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la calitatea legilor și art. 53 alin. (2) referitor la condițiile în care poate fi restrâns exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți.

25. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile legale criticate au mai fost supuse controlului său din perspectiva unor critici similare. Astfel, prin Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 30 iunie 2017, s-a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și s-a statuat că acestea sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”. De asemenea, prin Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016, instanța constituțională a constatat că dispozițiile art. 246 din Codul penal din 1969 și ale **art. 297 alin. (1) din Codul penal** sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”.

26. Curtea a reținut că în exercitarea competenței de legiferare în materie penală legiuitorul trebuie să țină seama de principiul potrivit căruia incriminarea unei fapte trebuie să intervină ca ultim resort în protejarea unei valori sociale, ghidându-se după principiul *ultima ratio*. Cu alte cuvinte, Curtea a apreciat că în materie penală acest principiu trebuie interpretat ca având semnificația că legea penală este singura în măsură să atingă scopul urmărit (alte măsuri de ordin civil, administrativ etc. fiind improprii în realizarea acestui deziderat), iar nu ca având semnificația că legea penală trebuie privită ca ultimă măsură aplicată din perspectivă cronologică. Mai mult, măsurile adoptate de legiuitor pentru atingerea scopului urmărit trebuie să fie adecvate, necesare și să respecte un just echilibru între interesul public și cel individual. Curtea a reținut că din perspectiva principiului *ultima ratio* în materie penală nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, care să justifice sancțiunea penală.

27. Pe de altă parte, infracțiunea de abuz în serviciu este o infracțiune de rezultat, urmarea imediată a săvârșirii acestei fapte fiind cauzarea unei pagube ori a unei vătămări a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei

persoane juridice. Curtea a constatat că legiuitorul nu a reglementat un prag valoric al pagubei și nici o anumită intensitate a vătămării, ceea ce a determinat instanța de contencios constituțional să concluzioneze că, indiferent de valoarea pagubei sau intensitatea vătămării rezultate din comiterea faptei, dacă sunt îndeplinite și celelalte elemente constitutive, fapta poate fi calificată drept infracțiune.

28. Așa fiind, Curtea a constatat că sarcina aplicării principiului *ultima ratio* revine, pe de-o parte, legiuitorului, iar, pe de altă parte, organelor judiciare chemate să aplice legea. Astfel, responsabilitatea de a reglementa și aplica, în acord cu principiul anterior menționat, prevederile privind „abuzul în serviciu” ține atât de autoritatea legiuitoare primară/delegată (Parlament/Guvern), cât și de organele judiciare (Ministerul Public și instanțele judecătorești).

29. Drept urmare, Curtea a reținut că, dată fiind natura omisiunii legislative relevată, nu are competența de a complini acest viciu normativ, întrucât și-ar depăși atribuțiile legale, acționând în sfera exclusivă de competență a legiuitorului primar sau delegat.

30. În concluzie, Curtea constată că încheierile de sesizare din Dosarul nr. 1.556D/2017 și Dosarul nr. 1.681D/2017 au fost emise la data de 4 aprilie 2017 și, respectiv, 5 mai 2017, deci ulterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016, respectiv data de 8 iulie 2016, motiv pentru care excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal este inadmisibilă.

31. De asemenea, cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969, Curtea constată că din perspectiva criticilor formulate în Dosarul nr. 1.556D/2017 această excepție a devenit inadmisibilă, deoarece, așa cum s-a arătat anterior, prin Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 30 iunie 2017, s-a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 și s-a statuat că acestea sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”. În concluzie, deoarece încheierea de sesizare din acest dosar a fost pronunțată la data de 4 aprilie 2017, deci anterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei nr. 392 din 6 iunie 2017, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969 urmează a fi respinsă ca devenită inadmisibilă.

32. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal, excepție ridicată de Florentina Tăvălică și Nicoleta Afrodita Rențea în Dosarul nr. 7.778/62/2013 al Curții de Apel Brașov — Secția penală și de Nicușor Vasilescu în Dosarul nr. 879/115/2016 al Tribunalului Timiș — Secția penală.

2. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969, excepție ridicată de Florentina Tăvălică și Nicoleta Afrodita Rențea în Dosarul nr. 7.778/62/2013 al Curții de Apel Brașov — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Brașov — Secția penală și Tribunalului Timiș — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 februarie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 105

din 28 februarie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1)
din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Cătălin Dumitru în Dosarul nr. 18.429/280/2016 al Judecătoria Pitești — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.683D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care arată că art. 318 din Codul de procedură penală reglementează cu privire la obligativitatea supunerii confirmării din oficiu de către judecătorul de cameră preliminară a ordonanțelor de renunțare la urmărirea penală. Totodată, ordonanța procurorului se comunică persoanelor interesate, iar acestea sunt ulterior citate de către judecătorul de cameră preliminară competent să se pronunțe asupra legalității și temeiniciei soluției de renunțare la urmărirea penală. Prin urmare, aceste persoane au deja o ocazie adecvată și suficientă pentru a-și exprima criticile cu privire la ordonanța procurorului. Așa fiind, pune concluzii în sensul respingerii excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 3 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 18.429/280/2016, **Judecătoria Pitești — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Cătălin Dumitru într-o cauză având ca obiect soluționarea unei plângeri formulate împotriva ordonanței procurorului prin care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că prevederile legale menționate sunt neconstituționale, deoarece persoana nemulțumită de soluția de renunțare la urmărirea penală nu mai poate formula plângere împotriva unei astfel de ordonanțe nici pe cale ierarhică, nici în fața judecătorului de cameră preliminară.

6. **Judecătoria Pitești — Secția penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece textul legal criticat instituie cadrul legal în care se poate formula plângere împotriva soluțiilor de clasare, fără a îngradi dreptul de acces la justiție al persoanei față de care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală, având în vedere că aceasta are posibilitatea să ajungă în fața unei instanțe și să formuleze apărările pe care le consideră necesare cu privire la această soluție, în cadrul verificării legalității și temeiniciei ordonanței prin care s-a dispus renunțarea, în conformitate cu art. 318 alin. (14) din Codul de procedură penală.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, între suspectul care contestă temeiul clasării prin plângerea prevăzută de art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală și cel care contestă renunțarea la urmărirea penală în procedura confirmării acesteia de către judecătorul de cameră preliminară nu există nicio diferență, nici sub aspectul drepturilor procesuale, nici sub aspectul posibilităților de a obține infirmarea soluției procurorului. Singura deosebire — care însă nu poate fi considerată drept discriminatorie, ci constituie o opțiune a legiuitorului conformă cu art. 126 alin. (2) din Constituția — subzistă în ceea ce privește modalitatea în care soluția de neurmărire sau netrimiteră în judecată ajunge să fie supusă analizei unui judecător; astfel, dacă soluția clasării se verifică în urma plângerii formulate de persoana care a suferit o vătămare prin aceasta, renunțarea la urmărirea penală se verifică la cererea procurorului, confirmarea de către judecătorul de cameră preliminară fiind o cerință esențială pentru valabilitatea soluției.

9. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile criticate sunt constituționale. Astfel, își menține opinia exprimată cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 663 din 11 noiembrie 2014, prin care a susținut că în ceea ce privește procedura camerei preliminare „aceasta are în vedere soluționarea aspectelor ce țin în mod special de legalitatea trimiterii în judecată și a administrării probelor, asigurându-se premisele soluționării cu celeritate a cauzei în fond care sunt strâns și exclusiv legate de asigurarea caracterului echitabil al procedurii”.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 340 alin. (1) cu denumirea marginală *Plângerea împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimiteri în judecată* din Codul de procedură penală, astfel cum au fost modificate prin art. II pct. 89 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016, care au următorul conținut: „(1) *Persoana a cărei plângere împotriva soluției de clasare, dispusă prin ordonanță sau rechizitoriu, a fost respinsă conform art. 339 poate face plângere, în termen de 20 de zile de la comunicare, la judecătorul de cameră preliminară de la instanța careia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță.*”

13. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1) și (2) referitor la egalitatea cetățenilor în fața legii, art. 21 alin. (1)—(3) referitor la dreptul la un proces echitabil, art. 24 referitor la *Dreptul la apărare*, precum și dispozițiile art. 6 paragraful 1 referitoare la dreptul la un proces echitabil și ale art. 13 referitor la *Dreptul la un recurs efectiv* din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în fapt, autorul excepției, ulterior ordonanței procurorului de renunțare la urmărirea penală, a formulat la judecătorul de cameră preliminară o plângere întemeiată pe dispozițiile art. 340 și următoarele referitoare la plângerea împotriva soluțiilor de clasare din Codul de procedură penală,

cadru procesual în care a invocat prezenta excepție de neconstituționalitate prin care a susținut că aceste dispoziții contravin Legii fundamentale, deoarece persoana nemulțumită de soluția de renunțare la urmărirea penală nu mai poate formula plângere împotriva unei astfel de ordonanțe nici pe cale ierarhică, nici în fața judecătorului de cameră preliminară. Cu alte cuvinte, ceea ce solicită prin invocarea acestei excepții constă în modificarea prevederilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală prin consacrarea în conținutul lor a posibilității persoanei interesate de a formula plângere la judecătorul de cameră preliminară nu numai împotriva ordonanțelor de clasare, ci și împotriva celor de renunțare la urmărirea penală.

15. O astfel de critică nu poate fi primită, fiind inadmisibilă, deoarece, așa cum rezultă din motivarea autorului, Curtea constată că acesta este nemulțumit nu de conținutul reglementării deduse controlului de contencios constituțional, ci de forma eliptică a acesteia. Astfel, ar trebui ca, pe lângă situațiile expres și limitativ prevăzute de textul legal atacat, să fie introdusă și posibilitatea contestării în cadrul acestei proceduri și a ordonanțelor de renunțare la urmărirea penală. Ceea ce se urmărește constă în revenirea la redactarea art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală în varianta existentă anterior Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016. Or, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, aceasta „se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului”. Așa fiind, din această perspectivă, excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

16. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Cătălin Dumitru în Dosarul nr. 18.429/280/2016 al Judecătoriei Pitești — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Pitești — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 februarie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE CADASTRU ȘI PUBLICITATE IMOBILIARĂ

ORDIN

privind aducerea la cunoștința publică a sectoarelor cadastrale din 9 unități administrativ-teritoriale din județul Teleorman în care se derulează lucrări de înregistrare sistematică

Având în vedere prevederile art. 11 alin. (1) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 3 alin. (13) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aduce la cunoștința publică derularea lucrărilor de înregistrare sistematică, pe sectoare cadastrale, în 9 unități administrativ-teritoriale din județul Teleorman, după cum urmează:

a) unitatea administrativ-teritorială Călinești — sectoarele cadastrale nr. 16, 18, 19, 20, 60;

b) unitatea administrativ-teritorială Drăcșenei — sectoarele cadastrale nr. 5, 8, 9, 11, 22, 23;

c) unitatea administrativ-teritorială Mavrodin — sectoarele cadastrale nr. 4, 5, 7, 18;

d) unitatea administrativ-teritorială Mereni — sectoarele cadastrale nr. 2, 3, 4, 13, 20, 21, 40;

e) unitatea administrativ-teritorială Săceni — sectoarele cadastrale nr. 4, 5, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 18, 20, 25, 27, 28, 29, 33;

f) unitatea administrativ-teritorială Ștorobăneasa — sectoarele cadastrale nr. 8, 9, 14, 16, 34;

g) unitatea administrativ-teritorială Talpa — sectoarele cadastrale nr. 7, 12, 13, 14, 26;

h) unitatea administrativ-teritorială Tătărăștii de Sus — sectoarele cadastrale nr. 2, 3, 5, 7, 10, 11, 20, 22;

i) unitatea administrativ-teritorială Uda-Clocociov — sectoarele cadastrale nr. 12, 21.

Art. 2. — Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrările de înregistrare sistematică este prevăzută în anexele nr. 1—9 la prezentul ordin.

Art. 3. — Anexele nr. 1—9*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

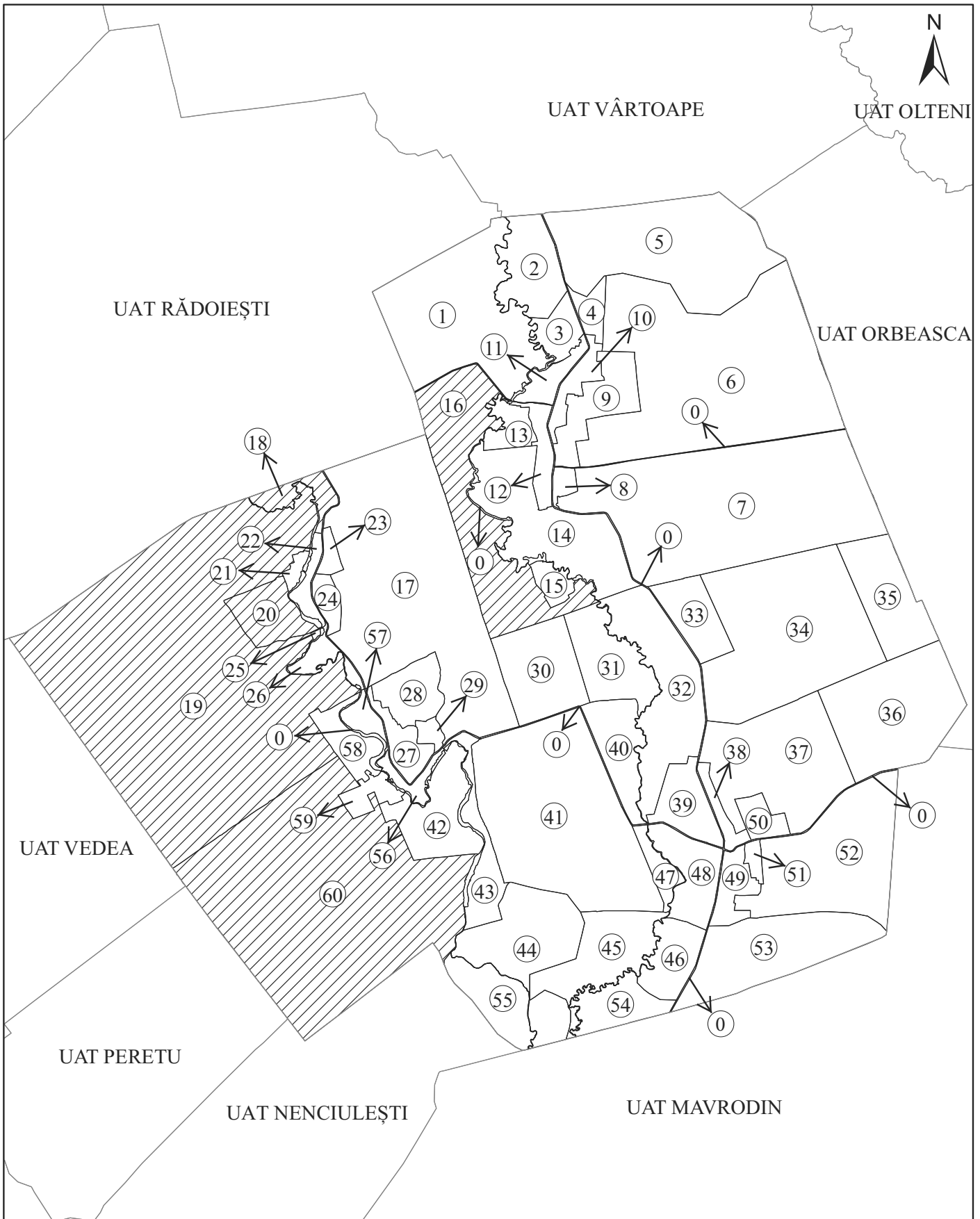
Directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară,
Radu-Codruș Ștefănescu

București, 5 aprilie 2019.

Nr. 1.094.

*) Anexele nr. 1—9 sunt reproduse în facsimil.

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică
 Județ: TELEORMAN
 UAT: CĂLINEȘTI
 Sectoare: 16,18,19,20,60

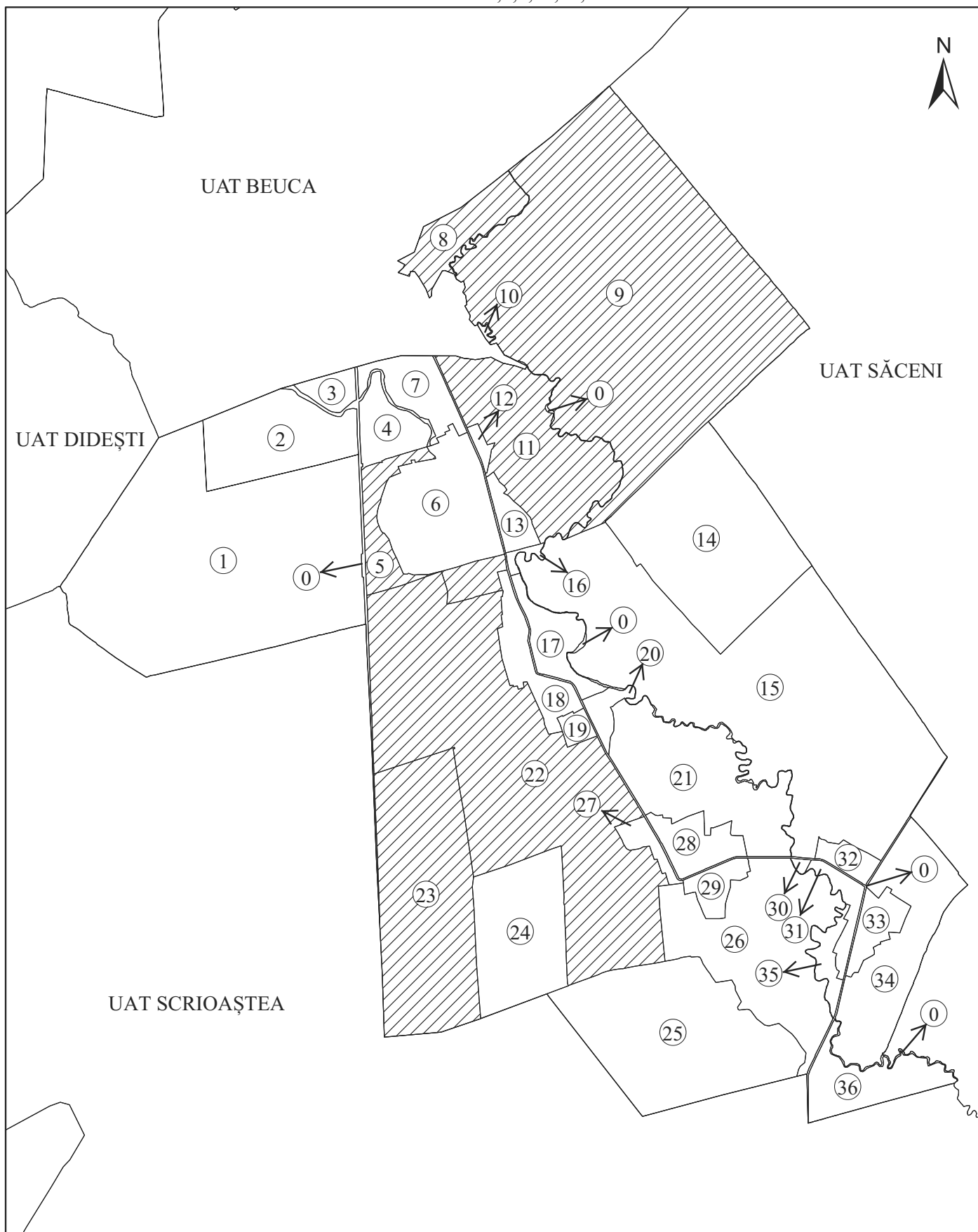

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: TELEORMAN

UAT: DRĂCȘENEI

Sectoare: 5,8,9,11,22,23

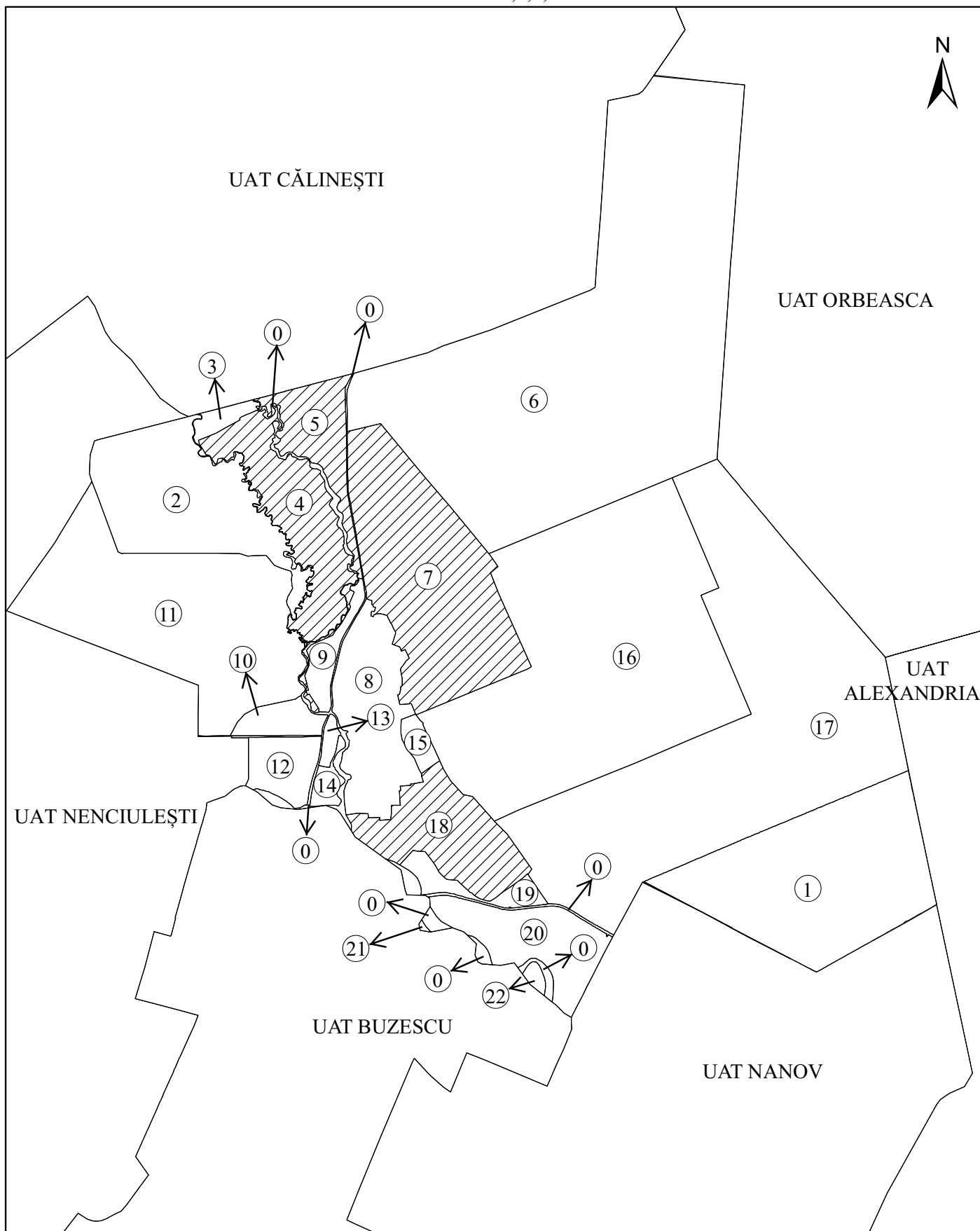

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: TELEORMAN

UAT: MAVRODIN

Sectoare: 4,5,7,18

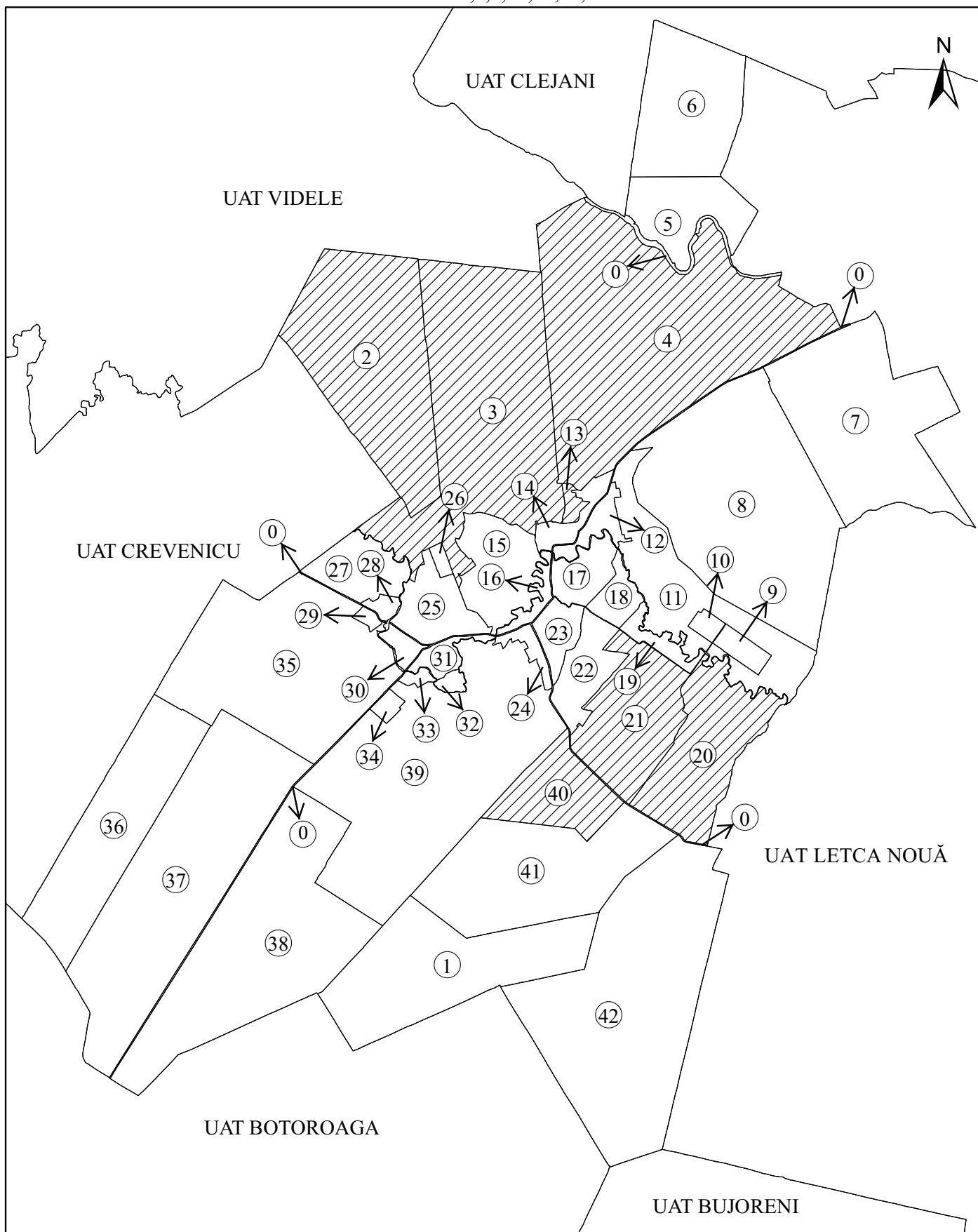

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

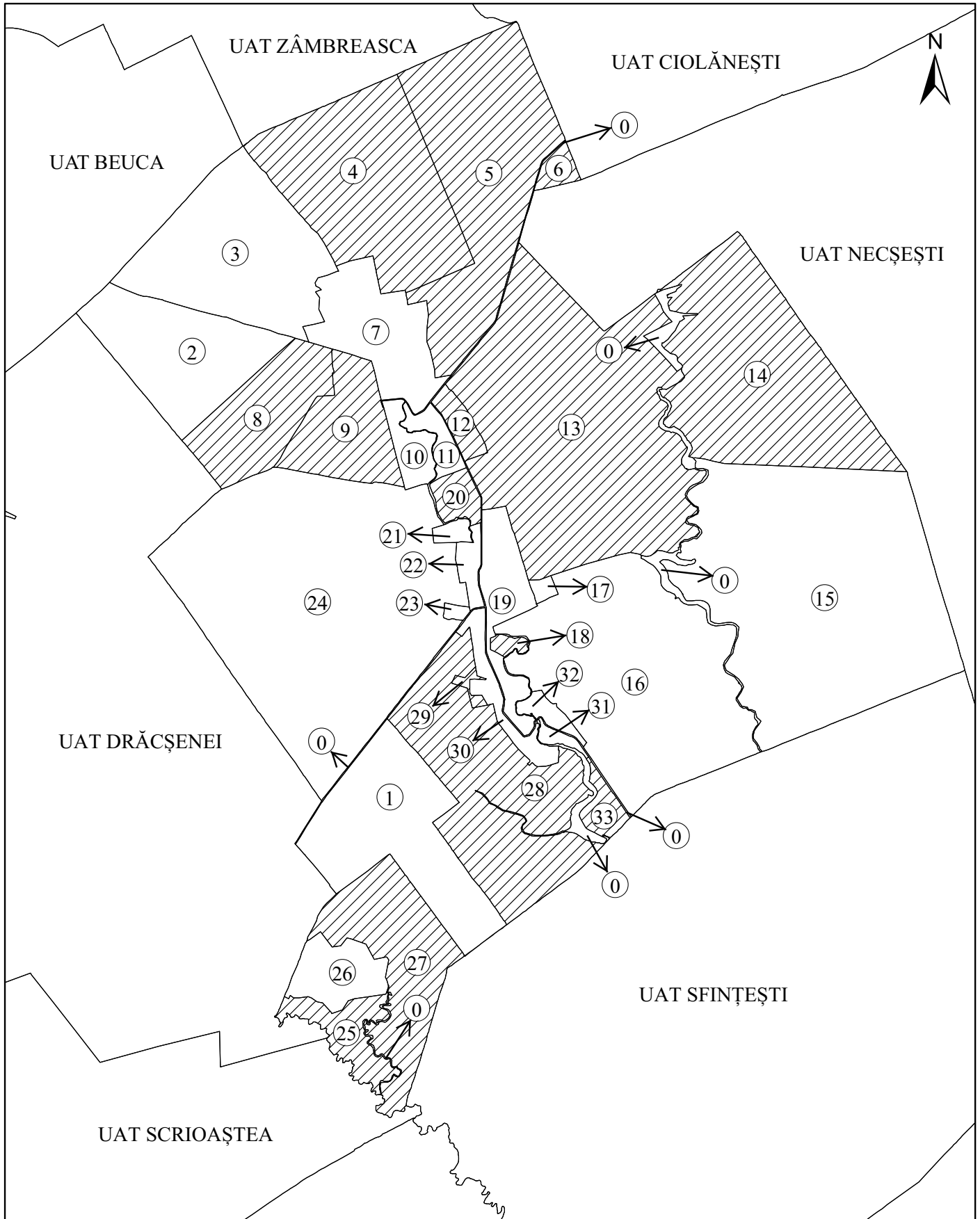
Județ: TELEORMAN

UAT: MERENI

Sectoare: 2,3,4,13,20,21,40

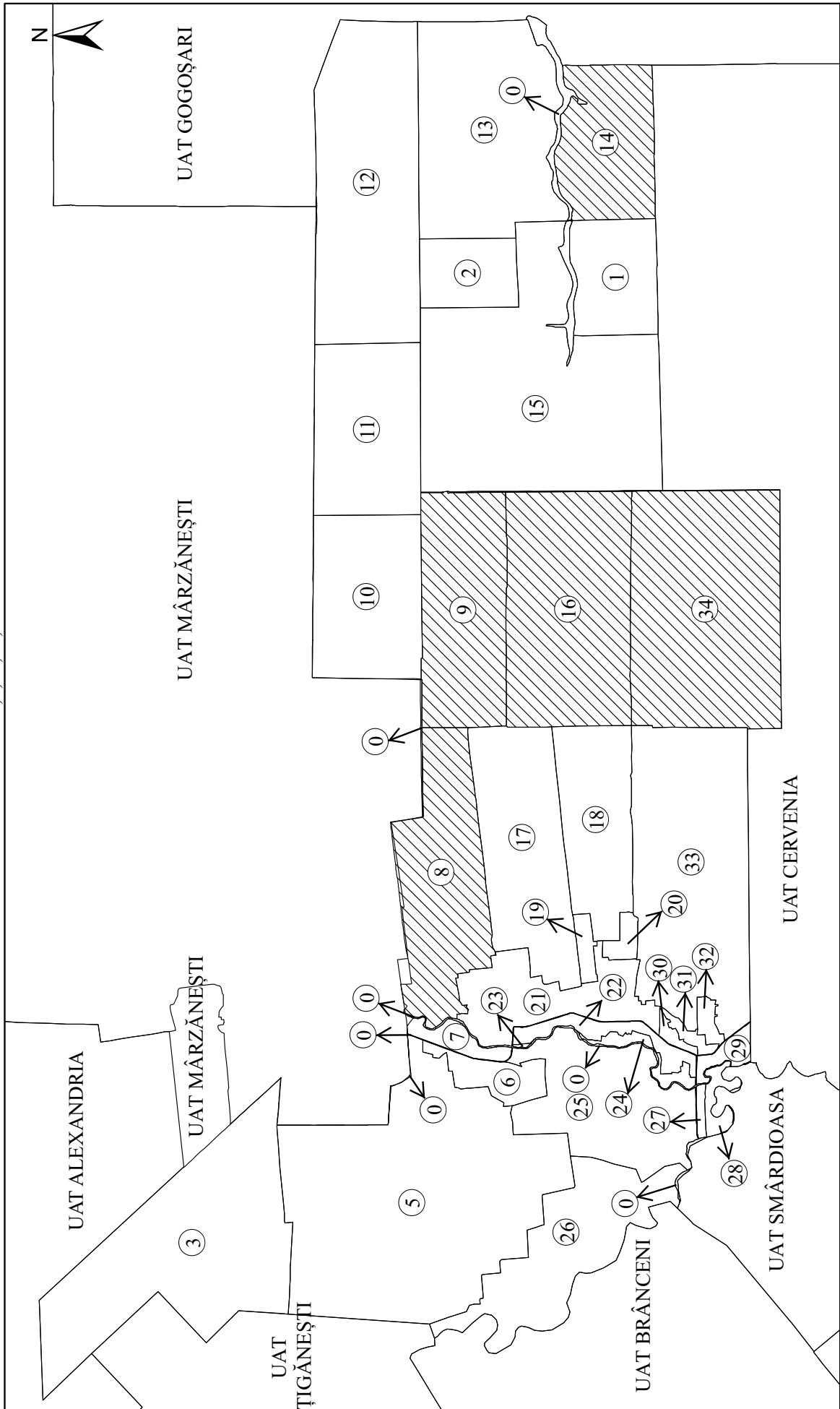

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică
 Județ: TELEORMAN
 UAT: SĂCENI
 Sectoare: 4,5,6,8,9,12,13,14,18,20,25,27,28,29,33

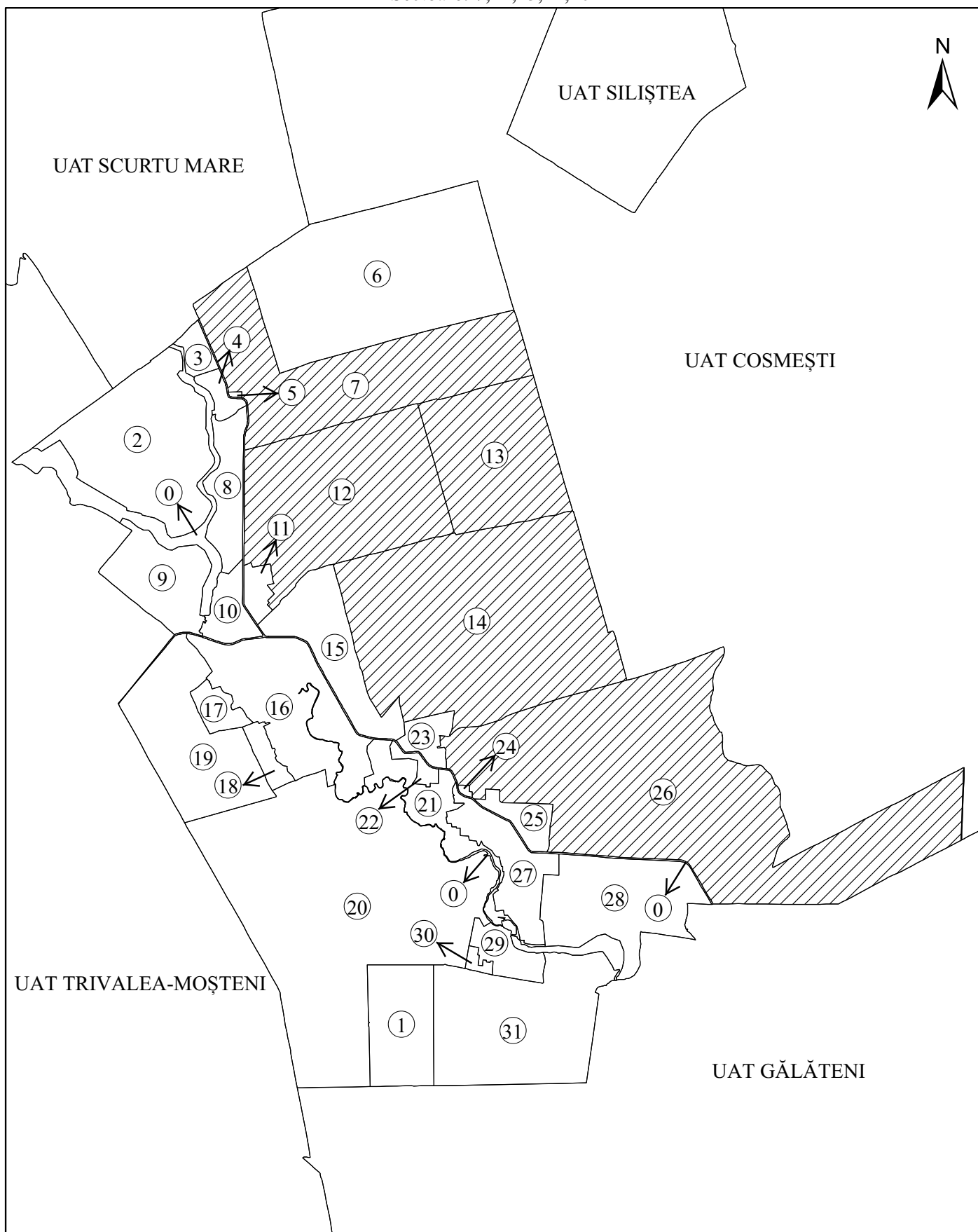

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: TELEORMAN
 UAT: ȘTOROBĂNEASA
 Sectoare: 8,9,14,16,34

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică
 Județ: TELEORMAN
 UAT: TALPA
 Sectoare: 7,12,13,14,26

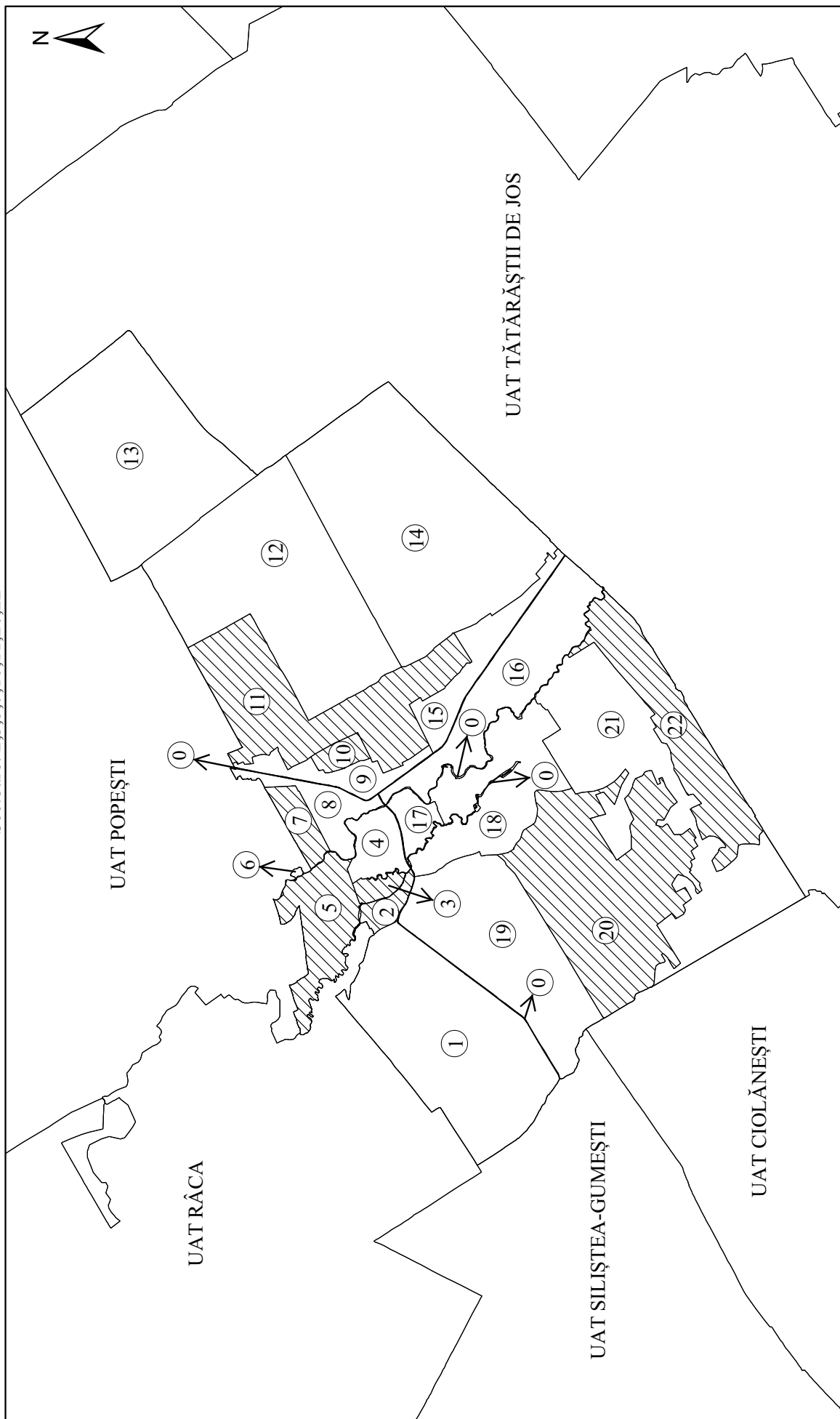

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

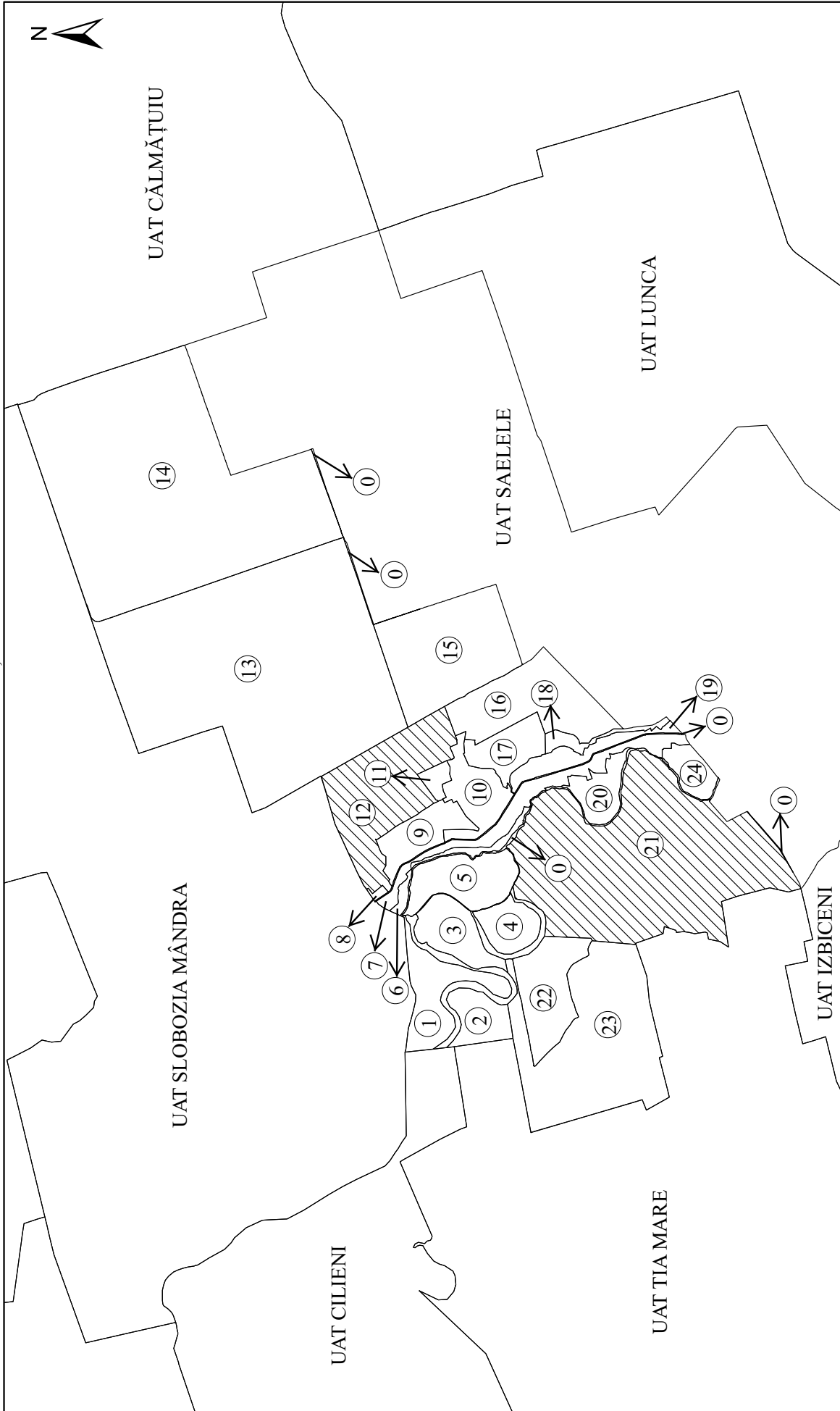
Județ: TELEORMAN

UAT: TĂTĂRĂȘTII DE SUS

Sectoare: 2,3,5,7,10,11,20,22

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică
Județ: TELEORMAN
UAT: UDA-CLOCOCIOV
Sectoare: 12,21

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2019 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2019 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

